

diplomní projekt

Revitalizace rumburského areálu - nová budova školy

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze
Ateliér Valouch-Stibral
Ústav navrhování II

autor:

Bc. Eliška Drahotová

vedoucí diplomové práce:

Ing. arch. Štěpán Valouch

oponent:

Ing. arch. Lukáš Ehl

letní semestr 2021/2022

Na úvod bych chtěla poděkovat Štěpánovi Valouchovi a Honzovi Stibralovi za jejich odborné rady a pohled, kterým obohatili mé smíšení o architekturu. Děkuji rodině a přátelům za významnou podporu během studia na fakultě.

teoretická část | sudety

01	úvod	10
02	vývoj Sudet	12
03	rehabilitace Sudet	16
04	příklady revitalizace	18

analytická část | sever

05	Šluknovský výběžek	26
06	město Rumburk	30
07	vývoj areálu	34

návrhová část | polygrafická škola

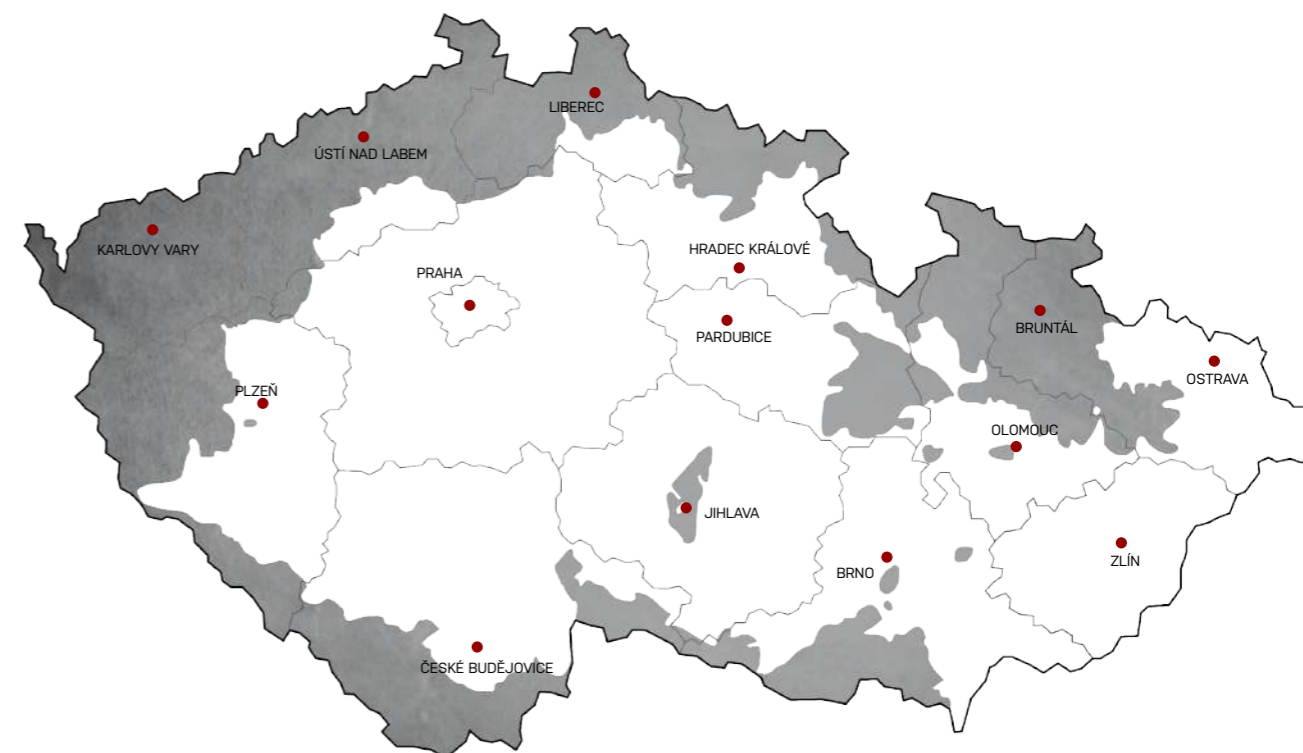
08	zadání	68
09	urbanistické řešení	72
10	návrh školy	82
11	závěr	142

seznam použité literatury dokladová část

sudety

Zabírají **jednu třetinu** rozlohy České republiky, přesto jsou pro mnohé neviditelné. Odehrávaly se v nich zásadní okamžiky naší historie, přesto jsou svým způsobem zapomenuté. Často jsou za Sudety považovány pouze příhraniční oblasti při severní straně hranic, ale ve skutečnosti lemují prakticky celou zemi a zasahují i do jejího vnitrozemí.

V pragocentrickém světě architektury je osvěžující hledat zadání diplomové práce v oblastech menšího zájmu. Jako hrdá rodačka ze Sudet, dítě místa, si pro téma projektu volím revitalizaci areálu v Rumburku, na samém severu naší republiky, v příhraniční oblasti sousedící s bývalým NDR. Úvodní kapitolu proto věnuji Sudetám.

Vývoj Sudet

Sudety byly kolonizovány postupně od **12. století** podle magdeburského práva. Nejprve v horských kotlinách, později dále proti proudu vodotečí v rámci procesu hledání nových sídlišť. Dominantním typem osídlení byla lesnicko-rolnická ves*, nazývaná také lesní lánová ves (Waldhufendorf), dodnes v řadě případů rozpoznatelná na mapách. (*pouze Krkonošsko-jesenická subprovincie, táhnoucí se zhruba od Šluknovského výběžku až po Nízký Jeseník).

Ačkoli se pro oblast zažil souhrnný název Sudety, jejich jednotlivé části procházely po násilném odsunu původních obyvatel zcela odlišnými osudy, které se propály i do dnešní podoby regionů. Od středověku až do let 1945 zde žili lidé převážně německé národnosti, tj. původní obyvatelstvo.

1918

Prvním zásadním momentem bylo stanovení hranic Československa vzniklého v roce 1918. Německá většina žijící v pohraničí se najednou stala v novém státě menšinou. Oficiálním jazykem byla čeština a nevráživost vůči pozůstatkům Rakouska-Uherska a všemu s ním stoupala. Německy mluvící obyvatelstvo zažívalo horké chvíle, přestože jedinými příhraničními oblastmi, kde bylo české obyvatelstvo v převaze, byly Náchodsko a Domažlicko. Nutno podotknout, že po třicetileté válce již nikdy nedošlo k hlubšímu prolnutí české a německé kultury. Vzájemná existence byla založena na prostém respektování či tolerování toho druhého.

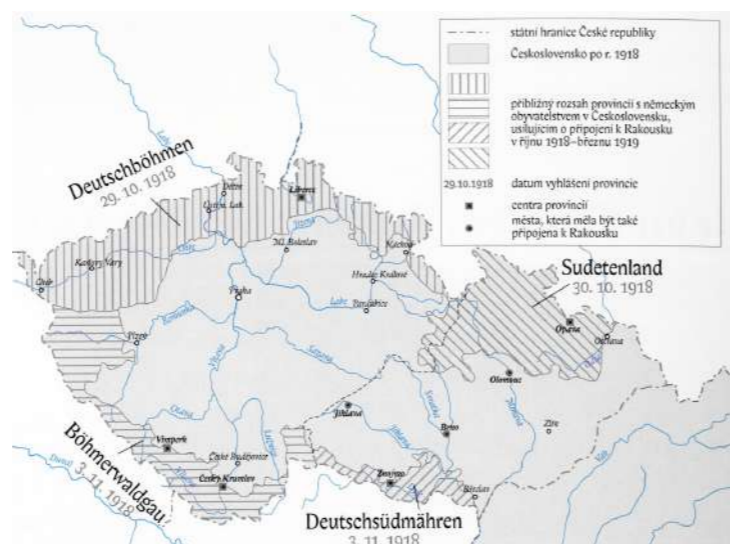
Rokem 1918 se křehká stabilita zhroutila. Češi konečně oficiálně získali svou suverenitu, otázky německého obyvatelstva ustoupily do pozadí. Ve vzestupu moci třetí říše na konci 30. let tak logicky část českých Němců viděla naději na zlepšení svého postavení.

1939 - 1945

Děj během existence protektorátu Čechy a Morava netřeba popisovat, lze snad jen dodat, že i mezi německými starousedlíky se našli pronásledovaní antifašisté. Přesto se pohraničí stalo čistě germánským.

obr. č.1 - Příklad lanové vesnice, obec Malíkov nad Nežárkou, katastrální mapa z roku 1828

obr. č.2 - Vznik Československa rok 1918

obr. č.3 - Rozdělení Protektorátu Čechy a Morava v letech 1942–44

obr. č.4 - Příjezd německých vojsk do Sudet

obr. č.5 - Odchod Čechoslováků ze Sudet

Éra 1945 - 1989

1945

Zásadní podíl na dnešní podobě Sudet má právě komunistický režim, který naši zemi pohltil mezi lety 1945 – 1989. V jeho politice byly Sudety poprvé vnímány jako jednotlivá, vzájemně nesouvisající území a proto bylo pro každé z nich určeno jiné řešení. Naplno se mohl rozběhnout experiment s budováním socialistické společnosti. Ústřední vizí komunistické strany nebyla kulturní ani sociální obnova pohraničí, ale aplikace socialistických myšlenek a centrálního hospodářství do praxe. Oblast Sudet byla pojímána jako tabula rasa, která bude přetvořena k obrazu svému. Nespornou výhodou bylo, že strana se nemusela potýkat s odporem obyvatel – prakticky žádný tam totiž nebyl.

Prioritou se staly severozápadní Čechy pro jejich tradici těžkého průmyslu, který bylo nutno udržet. Za rekreační oblast s nižší hustotou osídlení byla prohlášena území mezi Krkonošemi a Jeseníky a také jižní Morava. A konečně jihozápadní Čechy mezi Šumavou a Českým lesem měly zůstat prakticky neosídlené, protože byly považovány za bezpečnostní hraniční linii oddělující východní blok od Západu.

V souladu s tímto dělením byly oblasti postupně dosidlovány. První vlna rekolonizace byla víceméně spontánní. Šlo o české zemědělce z vnitrozemí, kteří projevíli zájem o úrodnou půdu v nížinách. Vláda si však uvědomovala, že pro doplnění lidí k přibližně půl milionu starousedlíků, kteří nebyli odsunuti, není v zemi dostatečně silná populace. Proto počítala také z reemigrací Čechů ze zahraničí. Především šlo o české evangelíky z Polska a vídeňské a volyňské Čechy, později Češi z Rumunska.

1947

Kvóty dosidlování se neplnily. V roce 1947 se tak v Sudetech násilím ocitli i Maďaři z jižního Slovenska v rámci tzv. vnitřní kolonizace, díky které se slovenské území částečně zbavilo nechtěné menšiny a Sudety získaly potřebnou pracovní sílu. Na konci 40. let se přidali ještě Řekové a Makedonci prchající před občanskou válkou. Výsledkem je neuvěřitelně heterogenní skupina čítající kolem 2,5 milionu jedinců včetně slovenských Romů přicházejících průběžně dobrovolně.

obr. č.6 - Poválečný svět v letech 1945 - 1949

obr. č.7 - Lidé opouštěli Sudety s majetkem naloženým na povozech

obr. č.8 - Odchod Čechoslováků ze Sudet

obr. č. 9 - Postavení dálnice v Ústí nad Labem v minulém režimu

obr. č.10 - trať Krnov–Olomouc, 1959

obr. č.11 Krnov, 80. léta

Problémem však nebyla národnostní heterogenita – ta ostatně v Sudetech panovala po celou dobu jejich existence – ale kulturní, sociální a ekonomické odlišnosti. Nikdo z nově přichozích neměl k lokalitě osobní vztahy: rodové, emoční, kulturní ani sociální. Nově přichozí získali vlastní bydlení, polnosti, o to větší antipatie pak vládli mezi novými obyvateli a starousedlíky. Uvedlosti zabrané po Němcích nebyly řádně užívány a budovy se začaly rychle dostávat do havarijního stavu. K situaci přispívala i nejasná hospodářská situace po druhé světové válce, mj. absence vlastnických práv k pozemkům a stavbám a také nedostatek peněz na jejich rekonstrukci či modernizaci.

Navázat a pokračovat v přirozeném kulturním růstu se stalo v této situaci nemožné. Starousedlíci se obrátili do sebe a nově přichozí netušili, na co navazovat, a ani to nechtěli.

1959

Osudnou ránu sudetské paměti uštědřila komunistická vláda v roce 1959, kdy rozhodla o demolicí 34 tisíc opuštěných objektů, mezi nimiž byly i menší urbánní celky. S postupnou devastací a demolicí začala ostatně již kolem roku 1947, kdy zbezpečnostních důvodů nechal likvidovat stavby v pohraničním pásmu včetně kostelů, které byly často využívány jako střílny nebo hlídkovací veže. Demolice probíhaly prakticky do 80. let.

do roku 1970

Zavádění modernistických pravidel pro budování nových objektů a zákaz používání dřeva a sklonitých střech, jak na vesnici, tak ve městech, společně způsobily architektonický a prostorový chaos. Začaly se objevovat typizované rodinné domy, tzv. kostky (železobetonové, prefabrikované, s plochými střechami a malou užitnou plochou, nepřizpůsobené ani místní regionální architektuře, ani životu a práci na vesnici. Ekonomická zanedbanost a nedostatek pracovních míst vedly k rychlému vyliďňování sudetských vesnic, ničení dřevěných lidových staveb a k zániku originálních rysů sudetské architektury.

70. léta

Tento stav pokračoval až do pozdních 70. let 20. století, kdy se začal spolu s nastupujícím postmodernismem více zohledňovat i místní kontext. Nastal návrat k hledání tradic, materiální kultury a ke studiu regionální architektury.

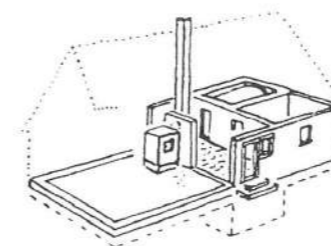
Rehabilitace Sudet

Předchozí stať slouží k pochopení soudobé tváře Sudet, jak se jejich současná transformace vztahuje k minulosti. Téma Sudet bylo dlouho **tabuizováno**, ve společnosti zůstávají zakotvené křivdy a zločiny, které se zde odehrávaly od dvacátých do devadesátých let 20. století, jak na české, tak na německé straně.

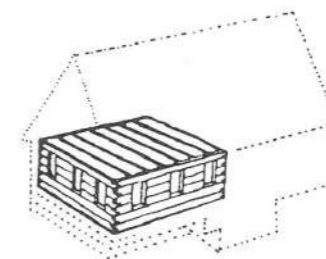
Hranice Sudet už neznačí cizojazyčné obyvatelstvo, ale stala se **socioekonomickou dělicí čarou**. Ani po sedmi dekadách od vysídlení Němců a čtvrtstoletí prosperity a demokracie se jí nezdáří smazat. Území poznamenané výměnou obyvatelstva, následky těžby a těžkého průmyslu zaostává v řadě oblastí za ostatními tuzemskými regiony. Ani v oblasti architektury tomu není jinak. Proto si tato práce klade za cíl mimo jiné přivést toto téma do popředí a podnítit zájem o něj nejen v architektonických kruzích.

Sudety skutečně tvoří zajímavou architektonickou oblast. Byť jde o území s přerušenu kulturní kontinuitou a stavební tradicí, jeho poměrně stálé přírodní podmínky daly vzniknout relativně homogenním rysům místní lidové kultury a stavitelství.

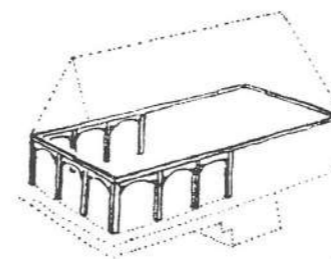
Příkladem lidové architektury ze severu Čech je **podstávkový dům** (Umgebinderhaus). Jedná se o typ obytně - hospodářského domu, který má kombinovanou konstrukci (převážně dřevěnou, z části kamenem zděnou či hrázděnou) a sedlovou středu se sklonem 45 až 55 stupňů. Tento typ domů je v území ověřen mnoha staletími a byl v pokročilejších formách stavěn až do začátku 19. století.

1. fáze:
Podsklepení, podezdívka
a zděná část.

2. fáze:
Přistavěna raubená světnice
a zaklopena stropem
z fošen.

3. fáze:
Srub obehnán podstávkou,
na ni a na zdivo položen
rám.

4. fáze:
Nad podstávkou vztyčen
krov nesoucí střechu
s vikýřem.

Postup stavby domu s podstávkou v 19. století
(Podle K. Bernerta. Die Umgebinderhäuser, Berlin 1988)

U patrového domu bylo mezi podstávkou a krov vloženo hrázděné, někdy raubené patro, později zdobené a současně zateplené břidlicovými čablonami.

První rumburská škola (postavena 1764, zbořena 1856).

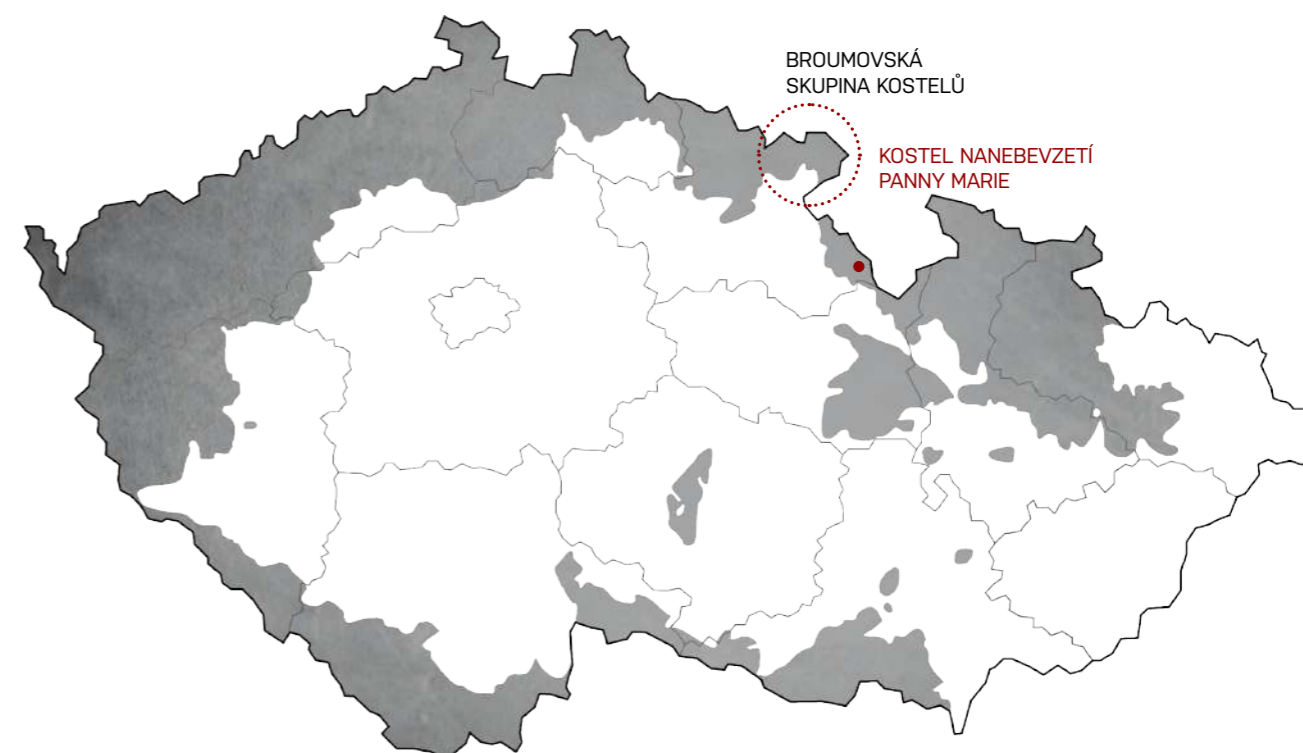
Příklady revitalizace

Zachytit všechny příklady obnov v oblasti Sudet prakticky nelze. Často se jedná o drobné spontánní počiny s výrazně lokálním významem. Stěžejním bodem všech obnov je znovuobjevení dialogu s kulturní krajinou.

Nejvýznamnějším počinem je obnova poutního barokního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Neratově v Orlických horách. Sdružení Neratov od počátku 90. let usilovalo o vzkříšení zaniklé stejnojmenné poutní osady. V současné době má obnovená osada již šedesát trvale hlášených obyvatel z původních dvou. Z kostela po druhé světové válce zůstaly pouze obvodové zdi. Postupná rekonstrukce svatostánku vracela život do samotné osady, kde vzniklo chráněné bydlení a dílny. Kromě samotného kostela se v roce 2017 podařilo sdružení zprovoznit vlastní pivovar. Rozsah a úspěch Neratova je unikátní a jeho snaha o rehabilitaci česko-německého soužití v pohraničí byla jedna z prvních.

Obnova sakrálních staveb daleko většího rozsahu se nachází na česko-polském pomezí. V chráněné krajinné oblasti Broumovsko se nacházejí kostely tzv. broumovské skupiny. Jedná se o soubor deseti barokních staveb, které byly postaveny během třiceti let na počátku 18. století podle návrhů Kryštofa a Kiliána Ignáce Dientzenhoferových. Velice zdařilé je kromě chrámů samotných jejich zasazení do krajiny souznění s ní. Neutěšený havarijný stav kostelů se podařilo proměnit ve velkolepý barokní experiment. K restaurování bylo vybráno pět nejohroženějších kostelů a práce na nich systematicky probíhají od roku 2007. Za obnovou stojí opět iniciativa sdružení, tentokrát zvané Omnium.

Z další sudetských obnov stojí určitě za zmínku historicky nejdražší obnova národní kulturní památky kláštera premonstrátů Teplá, horská synagoga v Hartmanicích či revitalizace zauhlovací a vodárenské věže ve Vratislavicích nad Nisou.

Broumovská skupina kostelů

1. Kostel sv. Jiří a sv. Martina

2. Kostel sv. Michaela

3. Kostel sv. Jakuba Většího

4. Kostel Věech svatých

5. Kostel sv. Barbory

6. Kostel sv. Prokopa

7. Kostel sv. Anny

8. Kostel sv. Markéty

9. Kostel sv. Máří Madalény

10. Kostel Panny Marie

11. Kostel sv. Václava

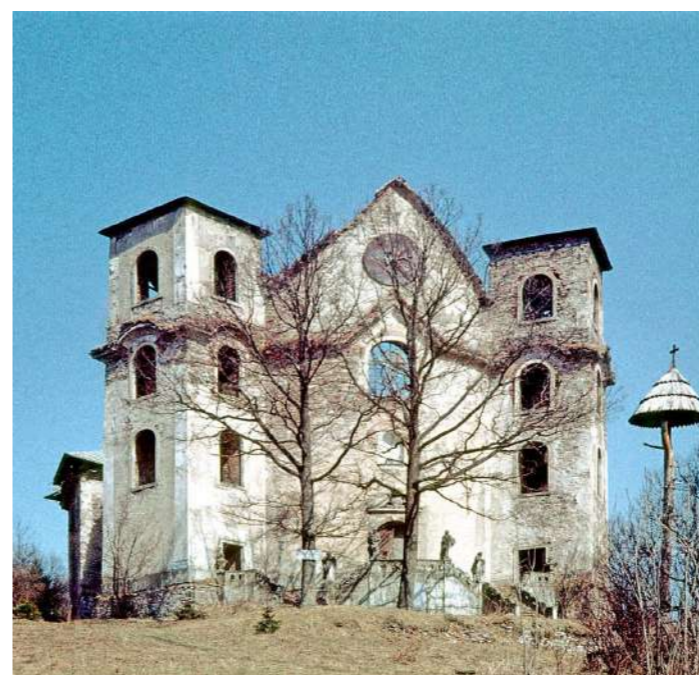
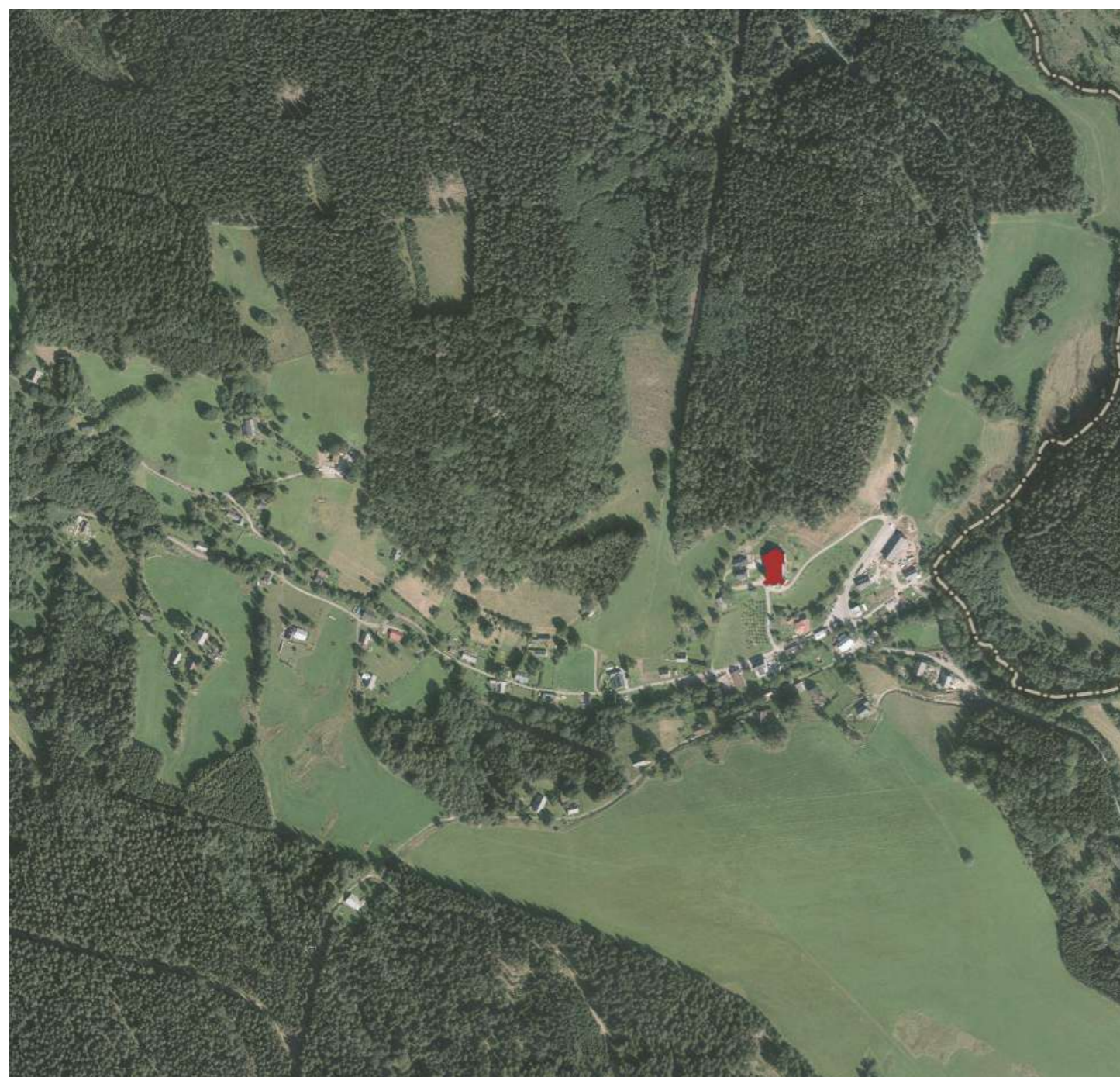
Obnova kostela Nanebevzetí Panny Marie - Neratov (Orlické hory)

původní stav

po rekonstrukci

sewer

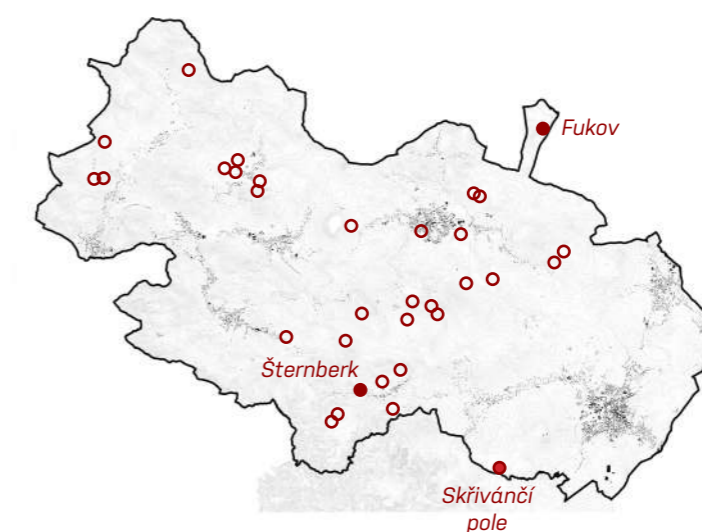
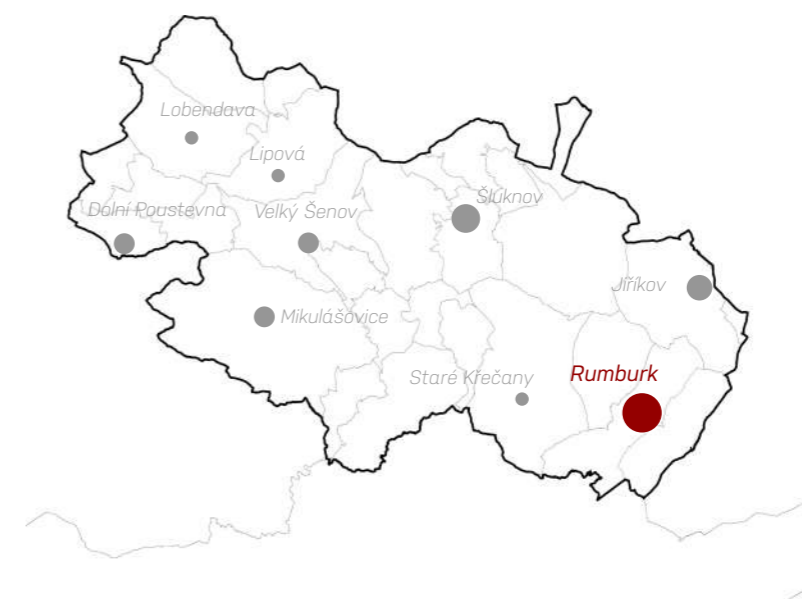
Šluknovský výběžek

Na úplném severu České republiky v Děčínském okrese Ústeckého kraje se nachází Šluknovský výběžek. Území je charakteristické krásnou krajinou či lidovou architekturou a jeho někdejší prosperita proniká do současnosti v podobě velkého množství brownfieldů. Překrývají se zde kultury tří oblastí - české, saské a lužické. Město Rumburk, ve kterém navrhují diplomní projekt je přirozeným centrem výběžku.

Starý lidový název České Nizozemí, běžné označení celého teritoria vybíhajícího do Saska, není reminiscencí na Holandsko, ale byl myšlen jako významový protiklad k „horní zemi“, ležící jižně a jihovýchodně odtud za vystupujícím hřebenem Lužických hor.

Jak je patrné z úvodní kapitoly o vývoji Sudet, i tato část pohraničí prošla dramatickým nejen demografickým vývojem. Přerušená kontinuita rozvoje území, výměna obyvatelstva, důsledky Mnichovské dohody. To jsou skutečnosti, které se propisují do dnešní podoby tohoto území. Mozaiku jeho charakteristiky doplňují mapou zaniklých míst.

Ve Šluknovském výběžku se nachází velké množství zaniklých územních celků či jednotlivých hodnotných staveb. Nejzřetelnějším zaniklým místem v oblasti je Fukov. Tato bývalá vesnice čítala před druhou světovou válkou 143 domů, ve kterých žilo 739 obyvatel. Na poválečný odsun německého obyvatelstva nenavázalo dosídlení českými obyvateli. Vylidnění Fukova ilustruje počet zde žijících osob (87) v roce 1950. K úplnému zániku došlo v roce 1960, kdy byla vesnice srovnána se zemí v rámci vzniku poválečného pohraničního pásma mezi Čechami a Saskem. Dne 23. 9. 1960 byly odstřeleny poslední dvě budovy, kostel Sv. Václava a škola. Rumburku nejbližší je zaniklá osada Skřivánčí pole, která vznikla na křížení historických cest. Osada, kterou obývalo v roce 1921 přibližně 67 německých obyvatel, zanikla v 60. letech 20. století. Charakteristické pro území je i zánik (architektonicky) hodnotných staveb jako je například lovecký zámek Šternberk.

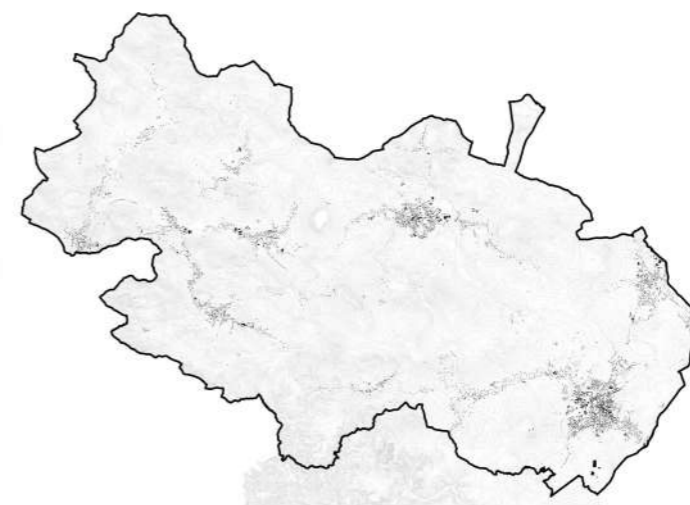

mapa zaniklých míst

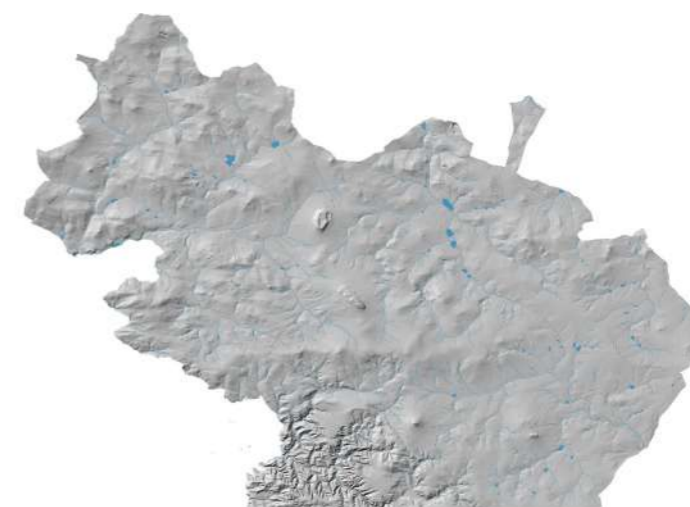
Krajina od skupiny horské k severozápadu známa je jakožto výběžek **Šluknovský**, Němci zvou ji *Niederland*. Celý výběžek, mírná povýšená křabatina, na jihu plně jest zavřen horstvem Lužickým, kdežto severní pokrají volně se otvírá chladným větrům od půlnoci. I je tu podnebí drsné, půda studená a málo plodná. Kdežto jinde pole kypí bujným životem ženců, rolník v *Niederlandu* má obilí ještě zelené, a teprve když v Čechách již fíčí po strništích, sahá ke kose. Višně dozrávají až v září, však i tenkrát jsou nepřilíš veliké a chutné. Chladné klima přenáší všechen kraj jako na výšiny Švýcarska. Poměry svědčí trávě, která jako v horách je bujna a kořenna. Proto v hospodářství prospívá nejspíše chov dobytka a souvislý s ním domácí průmysl hospodářský. Obilí se dováží.

Nejprůmyslovější a nejlidnatější okresy Českého království prostírají se tu v severním výběžku, co vodní proud, to strojní pohon. Ticho poetické samoty zapudil neromantický šramot a pískání páry. Jen šumné lesy, které dosud někde zbyly, dodávají půvabu horským pádolinám, a zvláště výšiny kolem Tannenberka (*dnes Jedlová hora) zdobí se ještě půvabným pelem netknuté přírody.

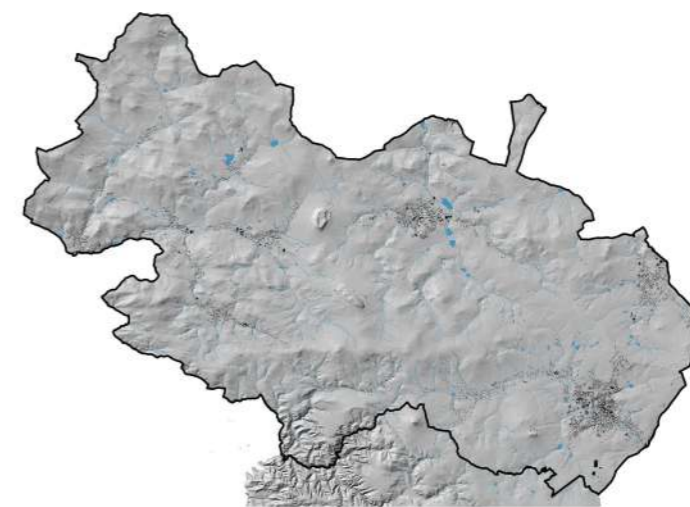
(J. Šimák: Čechy, Praha 1906)

zastavěnost výběžku (schwarzplan)

reliéfni mapa výběžku s vodstvem

reliéfni mapa výběžku s vodstvem a zastavěností

Město Rumburk

Město je přirozeným centrem nejsevernějšího výběžku české země. Název města byl odvozen z německých jmen tehdejších občanů jako byl např. Ronenberch, Rumberg, Rumburg, Romberger, Ronberg.

Prvá zmínka o existenci Rumburka pochází z roku **1298**. Již tehdy byl tržní osadou a měl tak jeden ze základních atributů středověkého města, jehož statut je doložen v roce **1377**. Od roku **1566**, kdy byl v místech staré tvrze vybudován renesanční zámek, se město stalo novým sídlem někdejšího panství Tolštejn. V roce **1869** byla do města zavedena železnice a o deset let později se s městem sloučily okolní osady Aloisov, Antonínovo údolí, Horní Jindřichov, Podhájí, Popluží a Poustka. Při sčítání lidu roku 1880 poprvé přesáhl počet obyvatel číslo **10 000**. Což je zajímavé v porovnání s dnešním počtem - dle ČSÚ má nyní 10 903 obyvatel (2021).

Rumburk měl až do roku 1945 téměř jednoznačně **německý ráz**. Krátce po konci války muselo ze Šluknovského výběžku odejít 4487 německých občanů. Vysídlování pokračovalo i v dalším roce a k 15. 12. 1946 zůstalo v Rumburku pouze 623 Němců.

Tvář města se nejvíce změnila zásahy modernizace v 60. a 70. letech 20. století. Nezanedbatelně se změnila uliční síť, Rumburk ztratil řadu logických propojení, místa navzájem nesouvisející byla naopak spojena.

V rámci reformy veřejné správy v roce 2002 bylo město Rumburk stanoveno městem s pověřeným obecním úřadem a městem s rozšířenou působností. Tím je i nadále historickým centrem Šluknovského výběžku ve všech oblastech.

- 1298** *nejstarší doklad o existenci Rumburku, *listina městské rady ve Zhořelci*
- 1352** *založen kostel sv. Bartoloměje ^[1]
- 1377** *statut města
- 1681** *morová epidemie, pamětní sloup
- 1683** *založen kapucínský klášter ^[2]
- 1704** *výstavba loretánská kaple ^[3], *nejvýznamnější památky města*
- 1786** *zřízen chudinský ústav
- 1831** *hospitál
- 1850** *okresní soud v Rumburku (v zámku)
- 1864** *nová budova Střelnice, *pýcha rumburských ostrostřelců*
- 1869** *do města zavedena železnice
- 1880** *výstavba nového hřbitova
- 1901** *vzniklo Sanatorium v Podhájí
- 1902** *založeno Městské muzeum
- 1906** *založena nová budova gymnázia ^[4], *vyučovat se začalo 19. 9. 1909*
- 1910** *vznikla první autobusová linka
- 1918** *protiválečná vzpoura vojáků
- do **1945** *německý ráz města
- 1945-47** *výměna obyvatelstva
- 1958** *v klášterním parku odhalen pomník „Nepokořený“, park je nazýván *Park Rumburské vzpoury*
- 1968** *významný rok pro město, *oslavy 50. výročí rumburské vzpoury*
- 1981-89** *vzniklo největší městské sídliště (*Podhájí*)
- 1989** *reakcí na 17. listopad 1989 vzniklo v Rumburku Občanské fórum

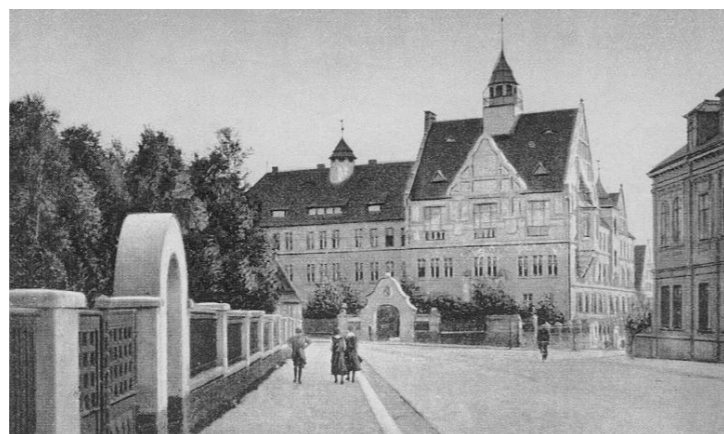
Kapucínský klášter ^[2] s loretánskou kaplí ^[3] a kostelem sv. Bartoloměje ^[1]

náměstí Lužické na historickém snímku (pohled Radniční ulice)

náměstí Lužické na historickém snímku (pohled z třídy 9. května)

budova gymnázia na historickém snímku

město Rumburk na indikační skice stabilního katastru (1843)

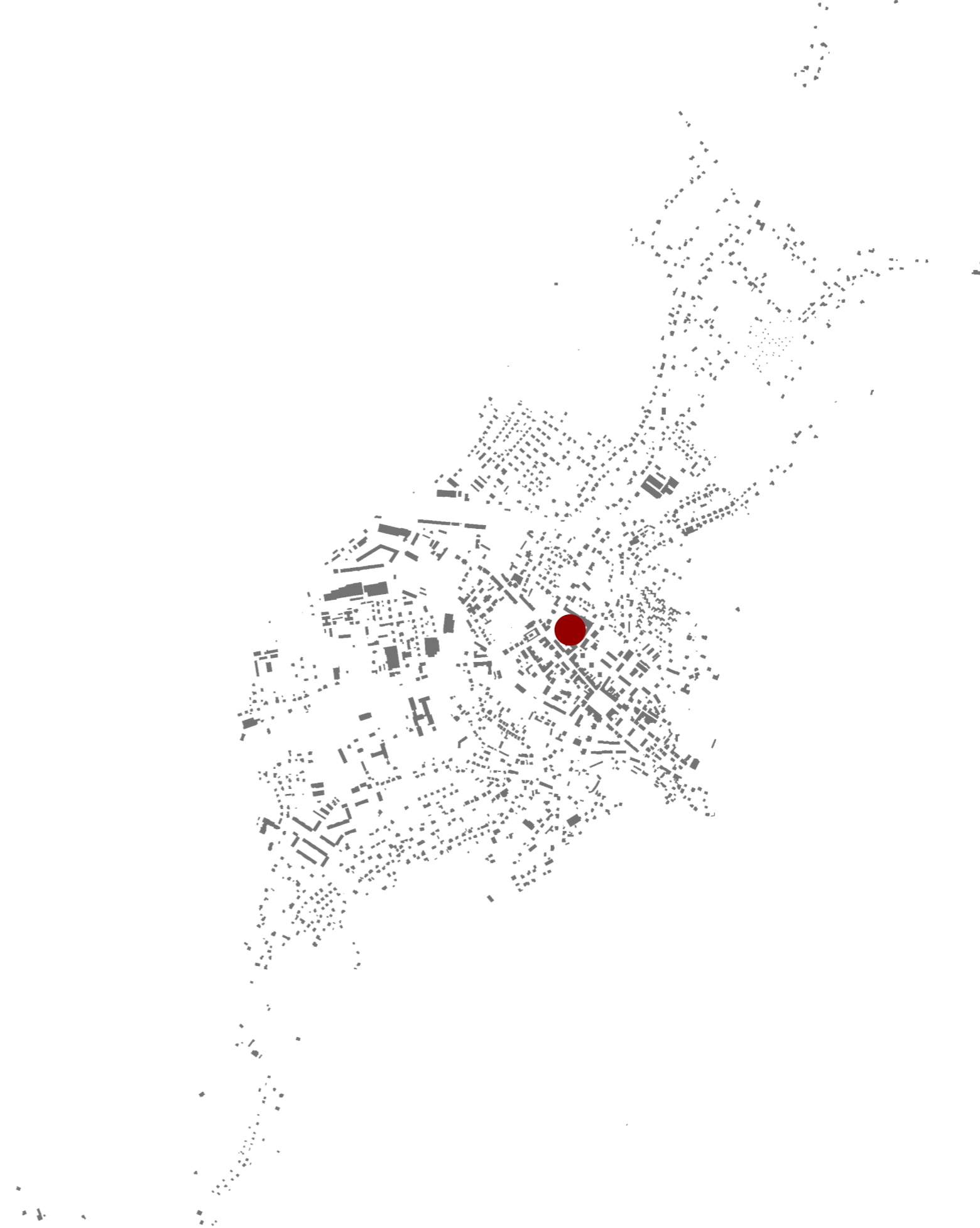
Vývoj areálu

Při hlavním dopravním tahu, u jediné světelné křižovatky jedenácti tisícového města Rumburk se nachází areál bývalého **renesančního zámku** a **panského pivovaru**. Dva oddělené areály, které kdysi tvořily celek. Dva dnes neprostupné, neměstotvorné celky s vysokou historickou hodnotou. Dvě nemovité kulturní památky, které by svou obnovou a propojením mohly posílit centrum města.

Zájmové území pokrývá plochu přes 1,9 hektaru a kromě kulturních památek, nelichotivých dostaveb a nefunkčních přístaveb z 80. a 90. let nabízí především velký potenciál.

V Ústředním seznamu kulturních památek ČR je pod kategorií *areál* zapsán **zámek** a **panský pivovar**. Dohromady tyto dva areály čítají 11 památkově chráněných objektů.

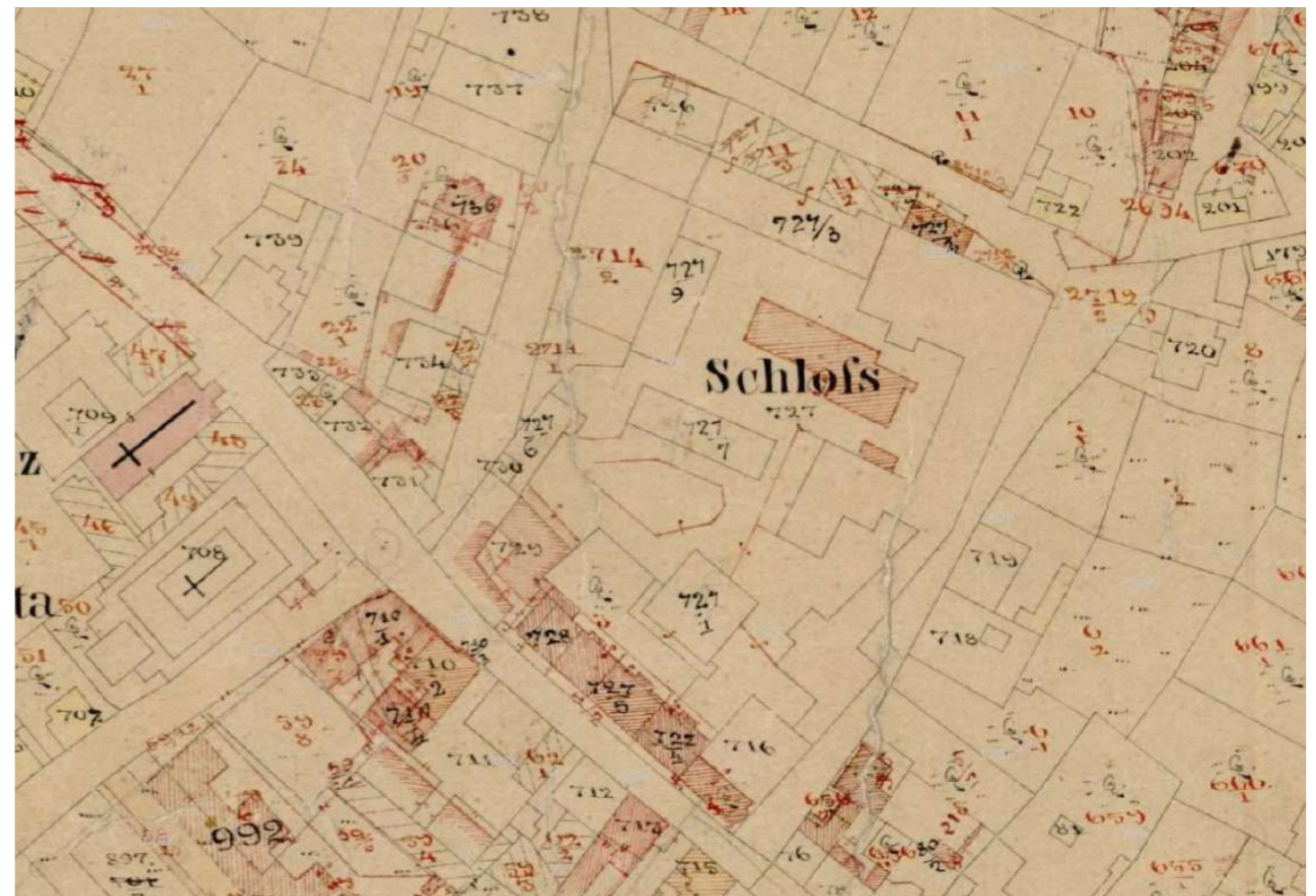
Zámek^[4] a vstupní objekt^[3] součást kulturní památky rejst. č. ÚSKP 35729/5-3866 - zámek (*chráněno od 3. 5. 1958*). Zbylé objekty^[1;2;5-10] jsou součástí kulturní památky rejst. č. ÚSKP 102229 - panský pivovar (*památkově chráněno od 15. 12. 2006*). V areálu bývalého panského sídla byly postaveny na středověké parcelaci v historickém jádru města.

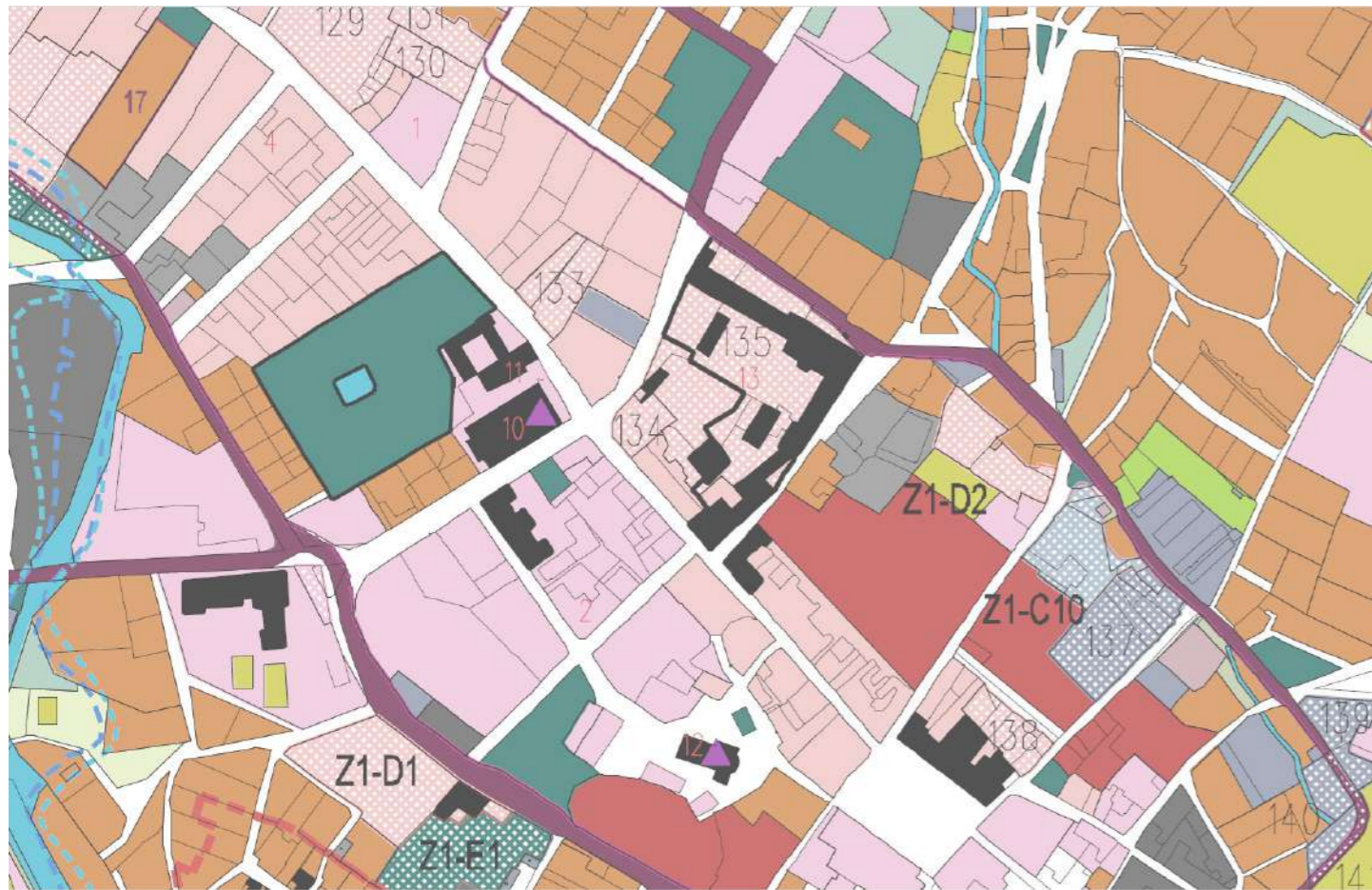

areál na indikační skice stabilního katastru (1843) ▲

areál na katastrální mapě evidenční (1875 - 1913) ▼

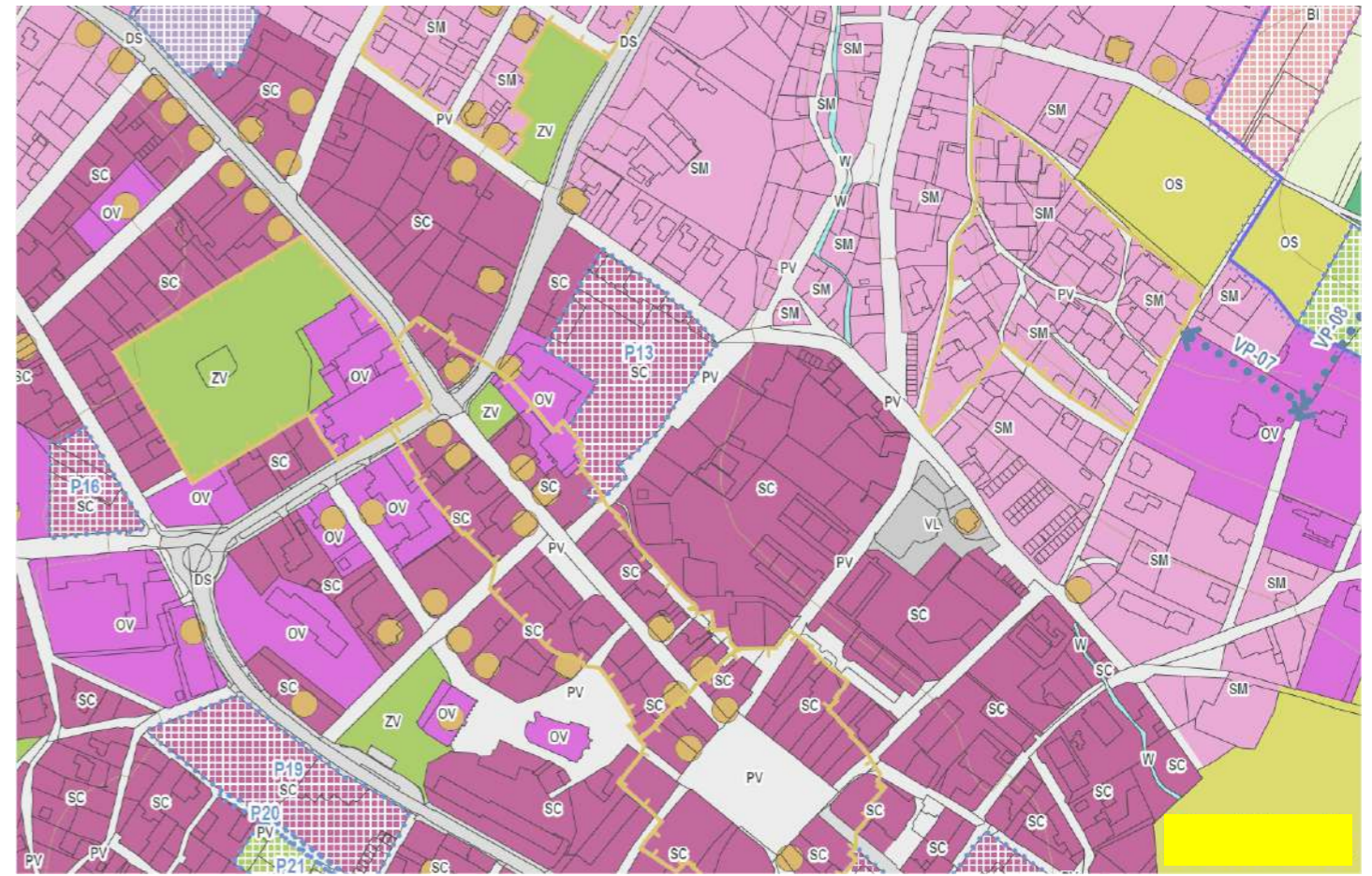
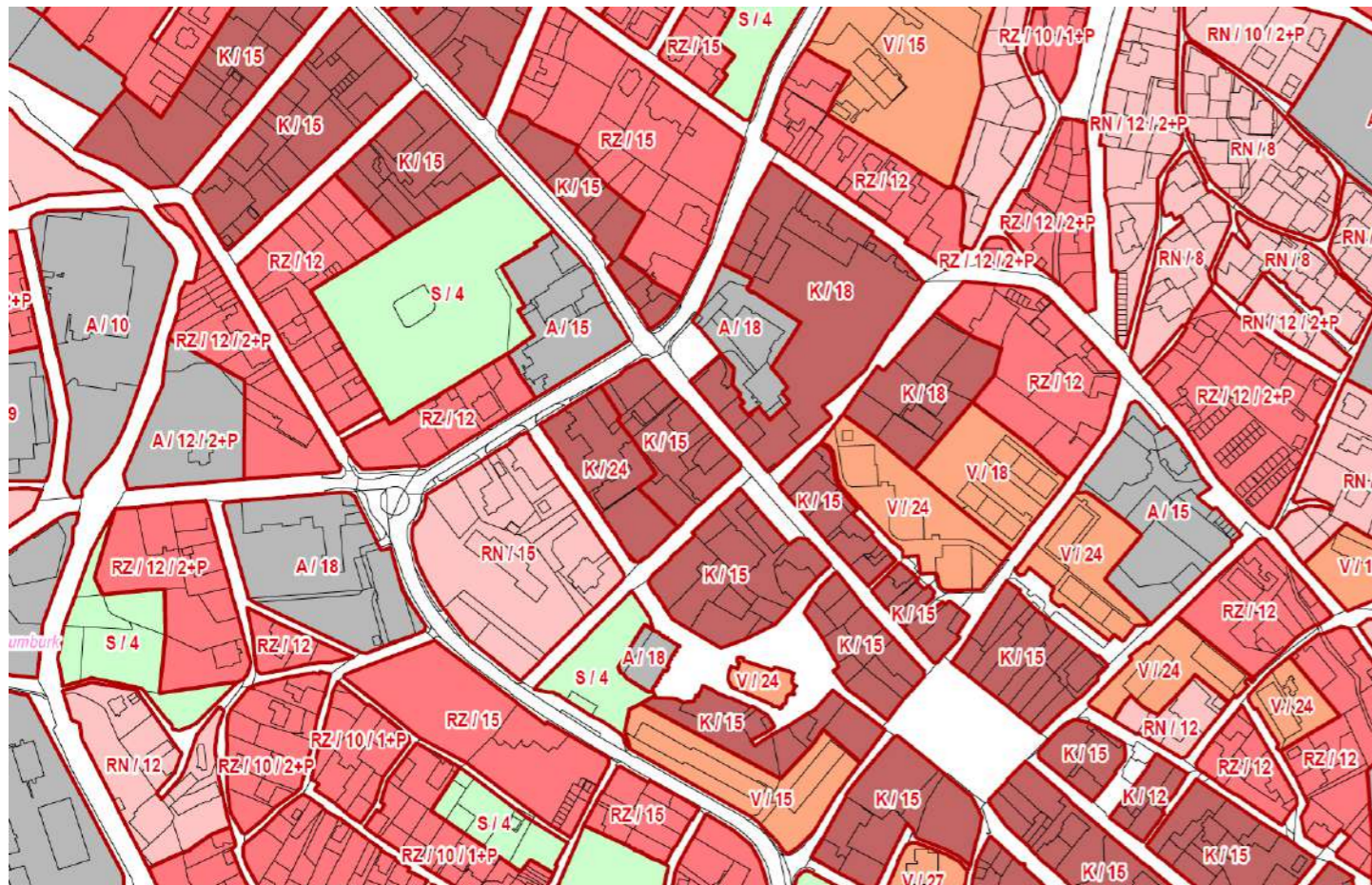
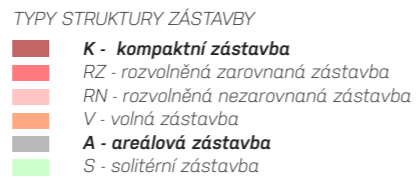

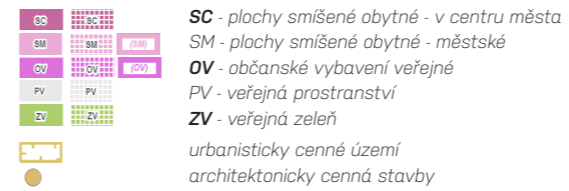
Územní plán - památkově chráněné objekty ▲

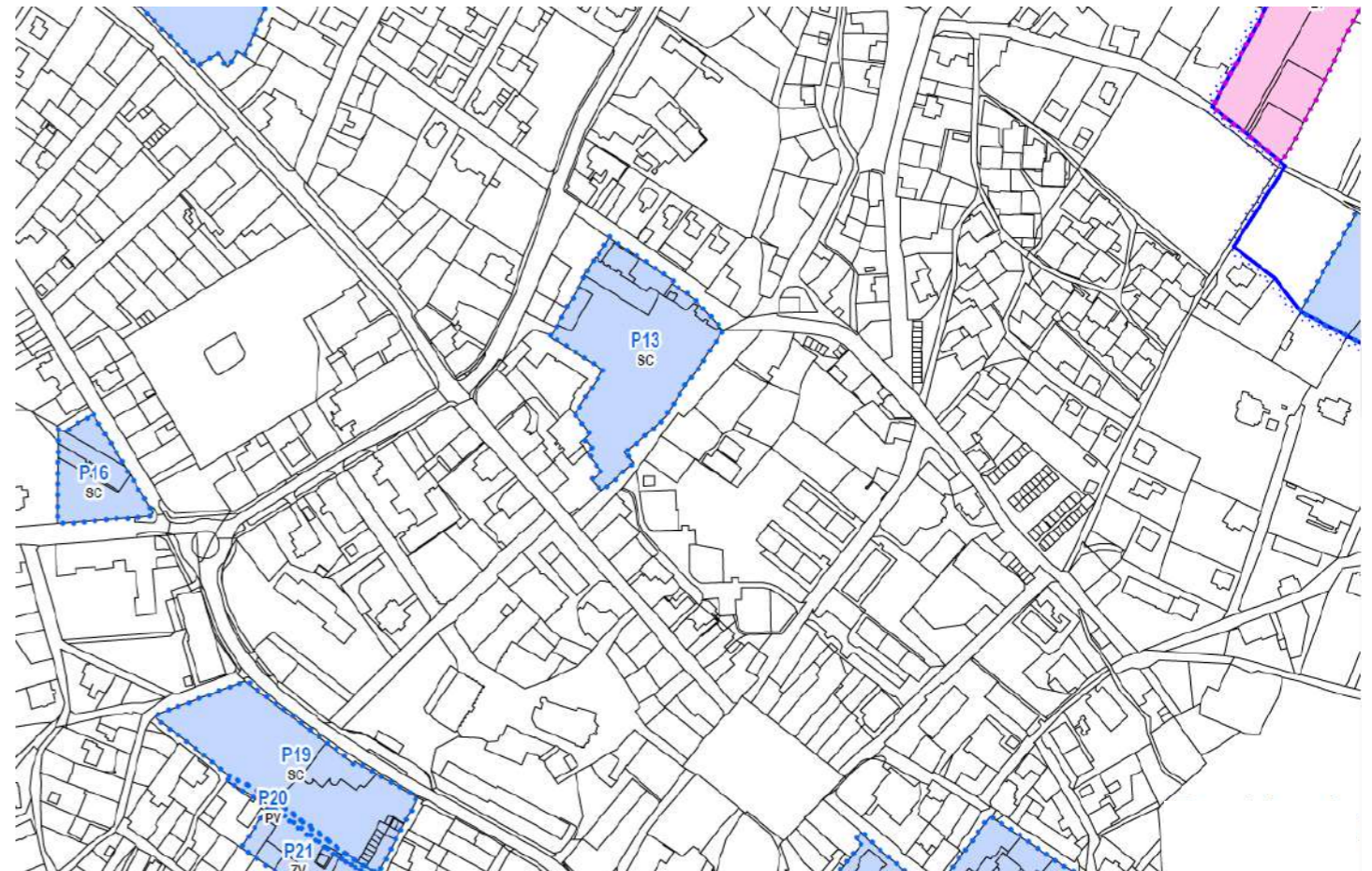
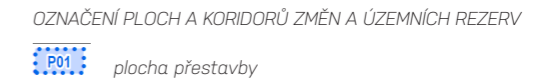
Územní plán - prostorové uspořádání ▼

Územní plán - hlavní výkres ▲

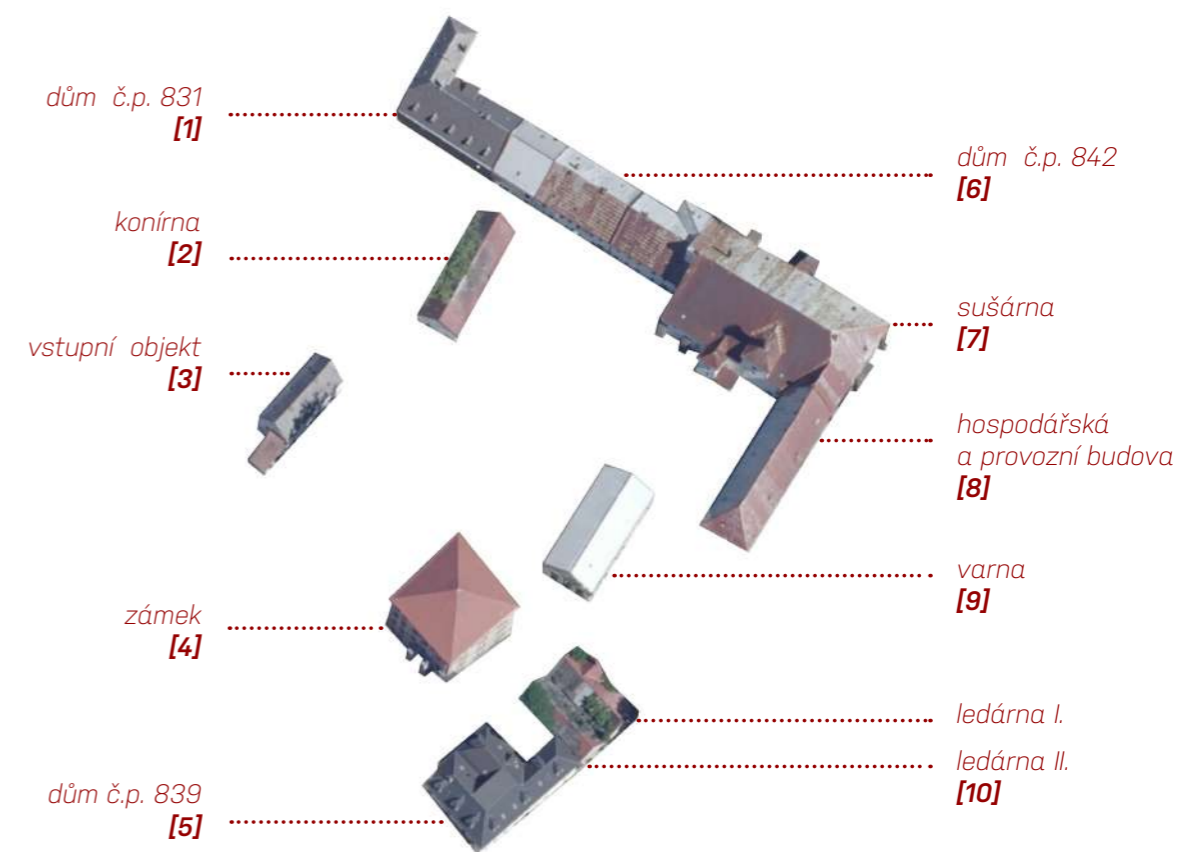

Územní plán - základní členění ▼

Nemovitě kulturní památky

Pro dokreslení zájmového území jsou následující stránky věnovány výčtu nemovitých kulturních památek. Objekty různých slohů, různého stáří vytvářejí mnohvrstevnatý celek, do jehož kontextu bude umístěn soudobý návrh.

[1] dům č.p. 831

typ: obytná budova
sloh: pozdní baroko
vznik: konec 18. století
dnes: obývaný

Zděný patrový dům na půdorysu písmene L tvoří spolu s domem č.p. 842 a částí budovy sušárny severovýchodní stranu areálu. Orientován je štítovým průčelím do komunikace (ulice Jiříkovská).

Dům pochází pravděpodobně z konce 18. či počátku 19. století, později byl upravován. Zaznamenává ho plán z roku z počátku 19. století i mapa stabilního katastru z roku 1843. Jeho severovýchodní přístavba je pozdější, patrně z konce 19. století, kdy mohlo rovněž dojít i ke zvýšení štítu severozápadního průčelí původní části domu. Na půdorysu areálu z roku 1912 je přístavba zakreslena. Jak dosvědčují zachované starší plány, byla fasáda přístavby architektonicky členěna, později však došlo k jejímu zjednodušení. Podle kopie historického plánu, pocházejícího z první čtvrtiny 19. století, sloužil dům č.p. 831 jako **pošta**. Jde o doloženou historickou součást širšího zázemí rumburského panského sídla, významný je rovněž z urbanistického hlediska – výrazně se uplatňuje v několika pohledech. Dům č.p. 831 se zachoval včetně hodnotných architektonických konstrukcí a detailů, jako je například kamenný vstupní portál, několik dveří v interiéru, prostor vstupní haly a schodiště.

současný stav

historické snímky

[2] konírna

typ: konírna
sloh: klasicismus
vznik: 1. pol. 19.stoleté
dnes: prázdná

Objekt konírny byl postaven v 1. pol. 19. století a nachází se vlevo u dnešní vjezdové brány do pivovaru. Je zakreslen již na mapě stabilního katastru z roku 1843. Jde o poměrně jednoduchou stavbu, tvořící důležitou součást hospodářského dvora u panského sídla. Existence konírny lze předpokládat u každého významnějšího panského sídla, proto její vznik nemusí mít souvislosti s počátek vaření piva. Hodnota objektu je jednak historická, dokládající způsob života a hospodaření, a rovněž tak i urbanistická – tvoří předěl mezi užším hospodářským dvorem a prostorem vedlejší bývalé pošty.

Jedná se o zděný hladce omítaný objekt na obdélném půdorysu se sedlovou střechou krytou plechovými šablonami. Konírna je rozdělena na pět kolmo orientovaných prostor, přístupných jednotlivě vraty. Interiér je zaklenut valenou klenbou s lunetami.

současný stav

historické snímky

[3] vstupní objekt

typ: zámek
sloh: renesance; baroko
vznik: 1571
dnes: střední škola

Renesanční zděný objekt orientovaný paralelně s budovou zámku je krytý sedlovou střechou. Hladká omítaná fasáda je členěna jednoduchými obdélnými okenními otvory a ke štítovému průčelí přiléhá průjezdní brána. Ta dle historických fotografií vznikla z původního schodiště.

V současnosti je budova využívána střední polygrafickou školou, sídlí zde ekonomický úsek školy.

současný stav

historické snímky

[4] zámek

typ: zámek
sloh: renesance; baroko
vznik: 1571
dneš: střední škola

Mnohý návštěvník Rumburku si vůbec neuvědomí, že pokud míjí Střední odbornou školu mediální grafiky a polygrafie, prochází kolem bývalého zámku, centra rumburského panství.

Vlastní budova zámku, obdélné renesanční dispozice s valbovou střechou, byla původně čtyřpatrová (na čtvrté patro dnes upomínají pouze dvě malá okénka těsně pod střechou v pravé boční stěně). Exteriér zámku, což je patrné dodnes, odpovídal pravidlům renesanční architektury – pravouhlé tvary, horizontální princip. Jak byl koncipován interiér, nelze již po četných úpravách a v důsledku mísení slohů, určit. Kromě vlastního zámku obklopovaly nádvoří ještě dvě budovy: sídlo panské správy a hospodářská budova. Záznam z roku 1566 uvádí, že k zámku patřily kamenné hospodářské budovy a panský pivovar se sladovnou. Na nádvoří vedly původně tři vjezdy, dva z Jiříkovské ulice, jeden od panského pivovaru. K zámeckému areálu patřil ještě park, který se rozkládal směrem k dnešnímu gymnáziu a k Lužickému náměstí. Nezachovaly se bohužel žádné renesanční dekorativní prvky.

Během třicetileté války postihl zámecký areál nejméně dvakrát požár. Rumburské panství bylo v roce 1681 prodáno knížatům z Lichtensteinu. S tímto šlechtickým rodem je spojena barokní kapitola historie zámku, stejně jako jeho přerod (a přestavba) z panského sídla na sídlo okresního hejtmanství a okresního soudu v roce 1850.

Původní ráz budova zámku ztratila **barokní přestavbou** (1683) a především díky **zničujícímu požáru** ve 20. letech 18. století. Poškození budovy zámku si vyžádalo celkovou, dva roky trvající rekonstrukci. Při přestavbě došlo ke zrušení čtvrtého patra a propojení jeho zbytků s půdou. Zbylá tři patra byla naopak v souladu s barokními architektonickými principy zvýšena a opatřena tehdy moderními dvojitými okny. Jak přesně vypadala přestavba interiéru, není možné určit, protože byl přestavován ještě několikrát se změnou funkce zámku. Dochovala se valeně sklenutá přízemní chodba s lunetami a obdoba chodba v prvním patře.

Rumburské panství patřilo rodu Lichtenštejnů až do roku 1923, ale historie zámku jako panského sídla se uzavřela spolu se zrušením poddanství a úpravou objektu pro potřeby hejtmanství a soudu. Poslední, čím na sebe budova zámku upoutala pozornost, byl stanný soud s pěti hlavními vůdci rumburské vzpoury (1918).

Samotné pojetí barokního slohu je v případě rumburského zámku strohé, v klasicizujícím duchu. Zůstal zachován jednoduchý renesanční obdélníkový půdorys, díky kterému stavby působí jednoduše a staticky.

K potřebám školství začal zámecký areál sloužit v období normalizace (60. léta), dnešní polygrafická škola zde sídlí od 80. let. Komplikované a nefunkční postmoderní přístavby z přelomu 80. a 90. let jsou na místě viděny dnes.

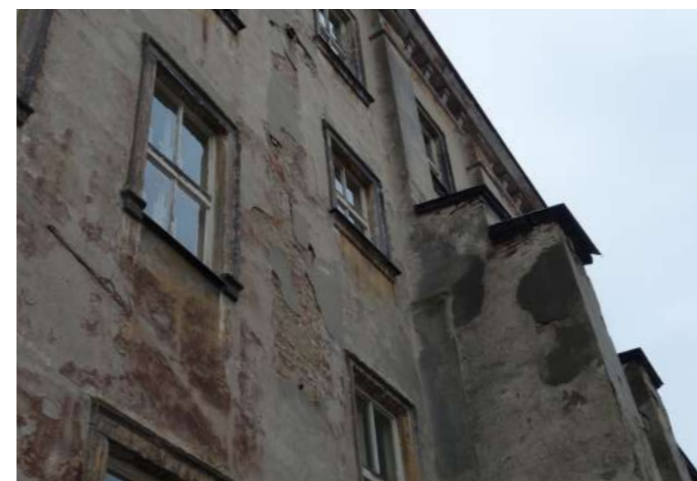
- 1571** *vznik,
*těsně před rudolfínskou dobou,
v duchu renesančních principů*
- 1624** *třicetiletá válka, požár
Albrecht z Valdštejna
- 1642** *třicetiletá válka, požár
švédská vojska
- 1681** *majitelé knížata z Lichtensteinu
- 1683** ***barokní přestavba**
- 1724** *největší požár
- 1850** *okresní hejtmanství,
Rumburk okresním městem do r. 1960
- do **1960** *soud
- 1960** *potřeby školství
- 60. léta** *četné přestavby interiéru
- 1981** *SOŠ mediální grafiky a polygrafie
- 90. léta** *přestavba areálu,
postmoderní přístavby

současný stav

historické snímky

[5] dům č.p. 839

typ: obytná budova
sloh: renesance
vznik: 16. stol.; 2. pol. 19. stol.
dnes: prázdná

Dům byl postaven na přelomu gotiky-renesance a tvoří jihovýchodní nároží areálu. V minulosti tvořil funkční celek s oběma ledárnami pod sedlovými střechami, později došlo k jejich rozdělení a ke změně dispozice. Jedná se o patrový zděný objekt na půdoryse L.

Jak je již uvedeno výše, dům č.p. 839 byl původně jedním objektem pivovarských sklepů, jehož výrazným členícím prvkem byly sedlové střechy. V druhé polovině 19. století došlo k výrazné přestavbě domu, zejména v jeho pravé části. Byly sneseny střechy, nadezděno první patro a odbourán původní vstup. Byly provedeny vstupy nové a propojeny příčné trakty. Dům, i když částečně narušený mladšími úpravami, stále představuje ucelený goticko-renesanční objekt, přesahující svým významem město.

současný stav

[6] dům č.p. 842

typ: obytná budova
sloh: pozdní baroko
vznik: konec 18. století
dnes: prázdná

Nachází se mezi domem č.p. 831 a sušárnou, tvoří tak střední část severovýchodní strany areálu. Dům je zděný, pod sedlovou střechou, patrový, rozdělený štíty na tři části. Fasádu zdobí sluneční hodiny s datací 1860.

Dům pochází zřejmě z období konce 18. či počátku 19. století, později byl upravován, včetně fasády. Nachází se na plánu z roku 1840 i na mapě stabilního katastru z roku 1843. Uveden je rovněž na kopii historického plánu z první čtvrtiny 19. století. Jeho přesné využití není známo, avšak pravděpodobně sloužil jako kancelářské, případně obytné prostory, s částečným hospodářským využitím přízemí. Dům č.p. 842 je doloženou a dochovanou historickou součástí hospodářského příslušenství areálu rumburského panského sídla.

současný stav

[7] sušárna

typ: sušárna
sloh: baroko
vznik: před 1741
dnes: prázdná

Mohutná zděná budova o půdorysu písmene L s hambálkovým krovem byla postavena na přelomu renesance a baroka. Z líce průčelí vystupují rizality, nad sedlovou střechou cihlový komín s ozdobnou hlavicí. Nad úroveň hlavní římsy se zvedá sušárenská věž.

Sušárna je nejmohutnějším a nejnápadnějším objektem z navrhovaného areálu. Objekt prošel složitým stavebním vývojem, jehož jednotlivé etapy lze bez bližšího průzkumu těžko určit. Zakreslen je na všech třech dostupných historických plánech (tj. z roku 1840, mapě stabilního katastru z roku 1843 a plánu z první čtvrtiny 19. století). Sušárna je dominantně situovaná budova archaického vzhledu, na severovýchodě a jihovýchodě s mohutnými vysokými opěráky, které spolu s komínem a vysokým štítem spoluvytvářejí charakteristický vzhled celého areálu. Jde o historickou a velmi důležitou součást bývalého panského pivovaru, **dochovanou v hmotě**, obsahující rovněž četné stavební detaily – například několik typů historických oken, pocházejících pravděpodobně z různých stavebních etap.

Dnešní členění půdorysu je pravděpodobně dané dlouhodobým vývojem a změnami potřeb, které měl objekt naplňovat. V prvním patře je rozsáhlý prostor, jehož klenbu nesou mohutné pilíře. V přízemí jihovýchodního křídla sušárny je rozměrný sál, zaklenutý valenou klenbou s lunetami. Sušárna má vysokou půdu, krov je mimořádně hodnotný. Je hambálkové soustavy se třemi úrovněmi hambalků, nesený ležatou stolicí, doplněnou třemi stojatými stolicemi.

Várečné právo rumburským měšťanům kodifikoval ve svém privilegii v roce 1579 Christoph ze Šlejnic. V Rumburku byly toho času pivovary dva, měšťanský (Neusorge) a panský. První zmínka o panském pivovaru a sladovně pochází z roku 1566. Dostavba pivovarského areálu jenežčastěji datována na rok 1579 (tedy pár let po budově zámku). V roce 1724 vypukl v panském pivovaru požár, který se pro nedostatek vody rychle rozšířil a poškodil i hospodářské budovy, stáje a stodily. Ohrožen byl i sousední zámek a kapucínský klášter s kostelem. Poslední šlechtický majitel (Johann II z Lichtenšteinu) přenechal jeho správu celé řadě nájemců, kterým se postupně dařilo navyšovat produkci. Odchod knížete roku 1923 negativně poznamenal osud pivovaru. Po řadě soukromých vlastníků v meziválečném a válečném období, pivovar v letech 1948 – 1967 provozoval národní podnik Severočeské pivovary. Vybavení pivovaru rychle zastarávalo a nakonec došlo v roce 1967 k ukončení tři sta let trvající tradice výroby piva v Rumburku.

- 1566** *první zmínka o panském pivovaru
- 1579** *várečné právo, dostavba pivovaru
- 1723** *požár
- 1923** *konec šlechtické éry
- 1923-67** *národní podnik Severočeské pivovary
- 1967** *konec výroby

současný stav

historické snímky

[8] hospodářská a provozní budova

typ: hospodářská budova
sloh: baroko
vznik: 1724 až 1743
dnes: prázdná

Patrový zděný objekt je součástí jihovýchodní fronty areálu a byl postaven na půdorysu písmene L. Napojuje se na sušárnu, avšak je nižší a téměř celá budova oproti sušárně šikmo ustupuje. Patro bylo obnoveno po požáru 1743.

Opadaná omítka zčásti odhaluje zdivo, které je v přízemí převážně kamenné, v patře pak cihlové - to by hovořilo pro hypotézu, že patro je novější, pravděpodobně obnovené po požáru v roce 1724 (v souladu s tím je i letopočet 1743, nacházející se na jihovýchodním průčelí). Hospodářská a provozní budova je zakreslena jak na plánu z roku 1840, tak na plánu z první čtvrtiny 19. století i na mapě stabilního katastru z roku 1843. Je součástí hospodářských budov, doplňujících vlastní panské sídlo - pravděpodobně **sloužila k provozu pivovaru.**

První patro odděluje od přízemí plochá římsa, fasádu dále člení okenní a dveřní otvory, okna lemují ostění nebo šambrány. Fasádu ukončuje profilovaná římsa. Střecha na této budově byla sedlová, krytá plechovými šablonami, v současné době byl na objektu odstraněn krov i střecha.

současný stav

historické snímky

[9] varna

typ: varna
sloh: klasicismus
vznik: 2. pol. 19. století
dnes: prázdná

Varna se nachází uvnitř areálu pivovaru, v jeho jižní části a byla postavena ve 2. pol. 19. století. V souvislosti s její výstavbou došlo k úpravě přístavků k hospodářské a provozní budově. Jde o zděnou stavbu na obdélném půdorysu pod sedlovou střechou. Interiér varny je jedním velkým prostorem, dnes z části rozdělen druhotnými příčkami.

současný stav

[10] ledárna I, II

typ: ledárna
sloh: renesance
vznik: 16. století
dnes: prázdná

Oba objekty ledáren se nalézají na jihovýchodní straně areálu, sousedí s hospodářskou a provozní budovou. Jedná se o obdélné kamenné objekty pod sedlovou střechou krytou plechovými šablonami. Štítovou stranou se obrací ke komunikaci.

Ledárna I. je II. je zanesena na všech třech dostupných historických plánech (tj. z roku 1840, mapě stabilního katastru z roku 1843 a plánu z první čtvrtiny 19. století). Podle dochovaného archivního materiálu zde původně bylo takových budov celkem pět, každá pod sedlovou střechou a společně byly využívány jako sklepy. Vnitřní prostory byly klenuté. Dnes zůstaly pouze dvě části, zbývající vzaly za své při přestavbě domu čp. 839. Na boční stěně ledárny I. je zazděné ostění okenního otvoru, pravděpodobně raně renesančního či pozdně gotického původu. Oba objekty jsou také výrazným prvkem jihovýchodní strany areálu, což je dáno jednak jejich **vystoupením z fronty** a jednak jejich architektonickým provedením se štítů a oválnými okénky. Jsou významným dochovaným dokladem dřívějšího vzhledu areálu. Interiér obou ledáren tvoří klenuté prostory, přístupné ze dvora pivovaru.

současný stav

historické snímky

fotodokumentace

historický snímek - pohled směrem k třídě 9. května

historický snímek - pohled na areál ze severovýchodu

současný stav
- pohled od Lorety, světelná křižovatka (trž. 9. května a ulice Jiříkovská)

historické snímky

- pohled na křižovatku z třídy 9. května
- pohled na městské domy (třída 9. května)

- pohled na vstupní objekt a přístavbu školy

polygrafická škola

Zadání

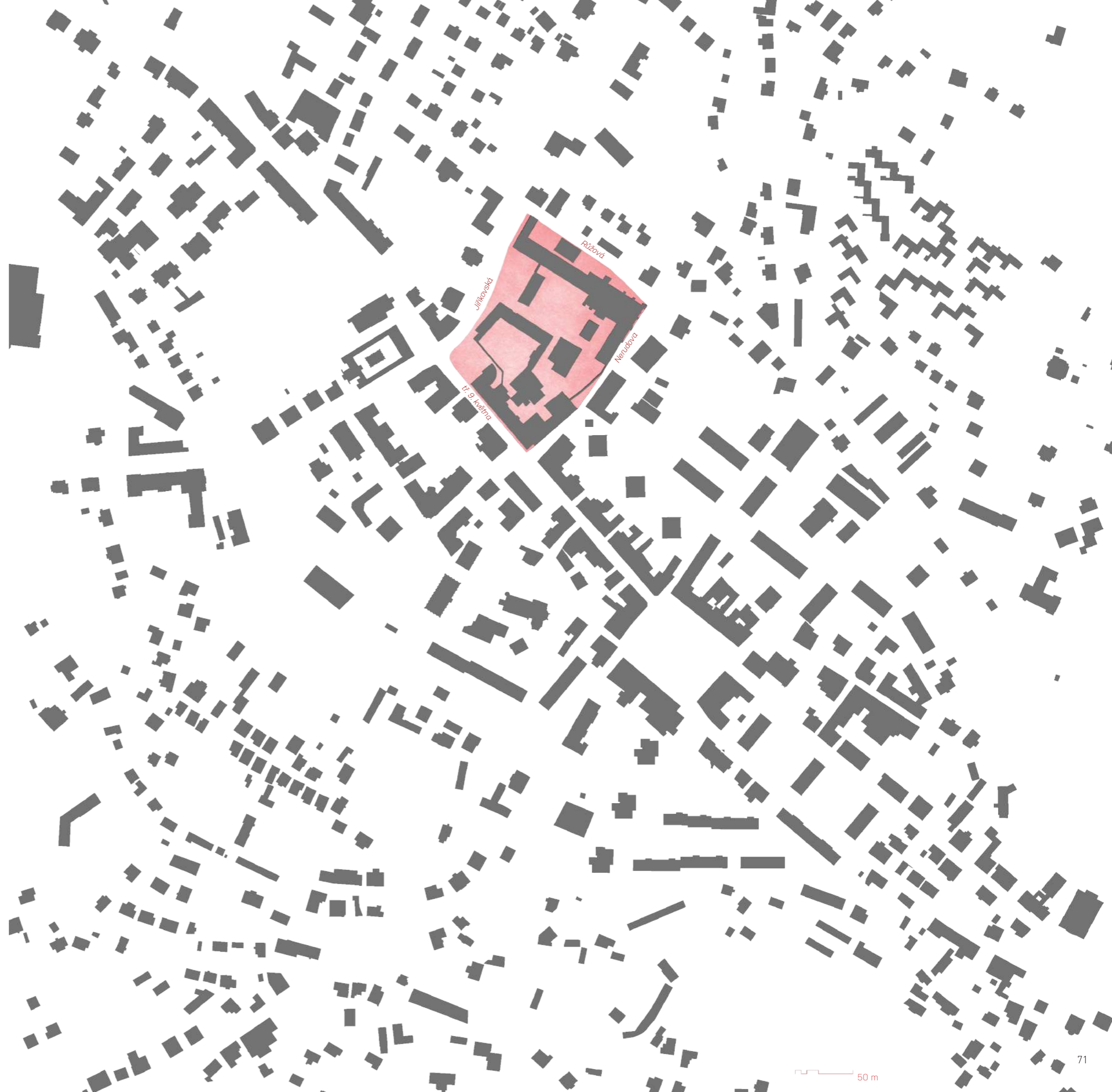
Cílem projektu je propojit dva dnes oddělené areály, koncepčně navrhnout urbanistické řešení a především vhodně nahradit bouraný objekt nynější Střední odborné školy mediální grafiky a polygrafie. Vzhledem k nízkému počtu takto specializovaných škol (4 v Ústeckém kraji, žádná v sousedním Libereckém, celkem 37 v ČR) a tudíž jejímu nadmístnímu významu, se projekt soustředí na návrh vzdělávacího zařízení tohoto typu.

koláž z objektů v území

Poloha ve městě

Zájmové území o rozloze 1,9 hektaru se nachází v centru města, u jediné rumburské světelné křižovatky, které přiléhá i nejvýznamnější městská památka - komplex kapucínského kláštera s kostelem sv. Vavřince s loretánskou kaplí a ambitem. Jižní stranou zámecký areál přiléhá Třídě 9. května, respektive nájemním domům na ní. Tato ulice vede od Lužického náměstí směrem na západ a lze ji bezpochyby označit jako nejvíc městskou ulici v Rumburku. Západní strana zájmového území je ohraničena dalším hlavním tahem, ulicí Jiřkovská, která dále směřuje na sever k německé hranici. Zbylé strany areálu lemují ulice Růžová (sever) a Nerudova (východ). Při těchto komunikacích je zástavba již rozdrobená, na severní straně složená ze solitérních rodinných domů a v ulici Nerudova najdeme mj. i výraznou budovu pekáren.

Urbanistické řešení

Koncept

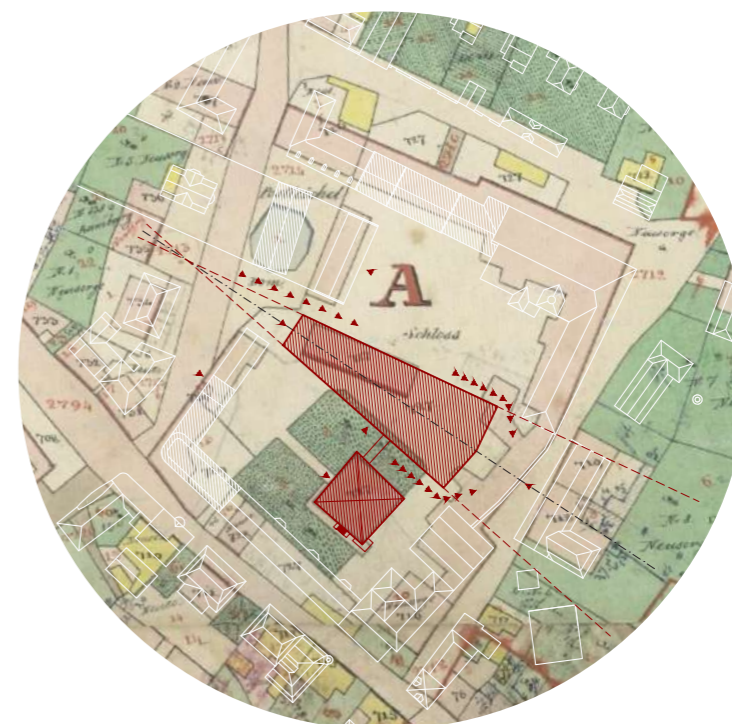
Mnohý návštěvník Rumburku si vůbec neuvědomí, že pokud míjí SOŠ mediální grafiky a polygrafie, prochází kolem bývalého zámku, centra rumburského panství. Urbanistický koncept je proto založen na exponování zámku. Okolní novostavby zámek obklopují, výškově mu však nekonkurují. Stěžejní je prostupnost areálu.

Zámek jako solitér v rajském dvoře, v rajske zahradě, lemovaný okolními budovami. Paralela se sousedním klášterním komplexem s loretou.

Vymezení zastavitelné plochy pro novostavbu vychází z odstupů od památek a z celkové polohy v zájmovém území. Definuje novou budovu, která má v kontextu celého bloku ambivalentní charakter. Vnímám ji jako klín, který částečně odděluje dva vnitrobloky a zároveň jako ostrovní solitér, otevřený do okolí, scelující tak území.

urbanistický koncept

vymezení zastavitelné plochy

Současný stav

Sousedící areály zámku a pivovaru pojí společná historie. Kdysi jeden celek, dnes dva oddělené samostatné organismy, které mají nezanedbatelně odlišný současný stav.

Budova zámku svou původní (reprezentativní) funkci ztratila v polovině 19. století a i když se od té doby její podoba výrazně proměnila, zejména interiér, nikdy nezůstala v delším časovém intervalu nevyužitá. To bohužel nelze říci o pivovaru. Jako mnohé pivovarské areály v České republice i ten rumburský nedokázal zareagovat na změnu technologie výroby piva a především na centralizaci jeho výroby, což zapříčinilo jeho opuštění. Pivovar přestal vyrábět pivo v roce 1967 po té fungoval částečně jako stáčírna. Areál chátrá v podstatě od konce 60. let.

Bourané objekty

Stěžejní pro konkrétní návrh bylo urbanistické řešení celého areálu a s ním spojené citlivé téma bourání. Stávající dostavba školy nevyhovovala nejen kapacitně, ale především funkčně. Dispozičně nepřehlednou stavbu necitlivě napojenou na budovu zámku proto bourám v celém jejím objemu. Zanikne tak stávající bariéra mezi oběma areály. V podstatě samozřejmostí je odstranění přístaveb zámku v přízemním podlaží. Dalšími bouranými objekty je dvoupodlažní přístavba městského domu a na ni navazující zeď.

V pivovarském areálu navrhuji odstranění stávajícího přístřešku uprostřed dvora a při severním okraji areálu. Bourám rovněž budovu varny, i když se dle NPÚ jedná o budovu památkově hodnotnou. Její dezolátní stav a fakt, že se jedná o stavbu výrazně mladší než je samotný pivovar či zámek (a tudíž i absence v indikační skice stabilního katastru) hovoří ve prospěch odstranění stavby.

Nová tabula rasa

Odstraněním budov vzniká poměrně velkorysý prostor uprostřed historické zástavby. Zanikla bariéra mezi areály a ze zámku i vstupního objektu se opět stávají solitéry.

Navržené objekty

Zámecký a pivovarský areál vnímám jako celek, jako jeden městský blok. Proto navrhuji dva objekty po jeho obvodu, které blok doplňují a spolu s existujícími budovami i pomyslně uzavírají. Do jeho středu pak umísťuji hlavní budovu střední školy s internátem.

Peter Paul Rubens, Jan Brueghel the Elder
The Garden of Eden with the Fall of Man, cca 1615

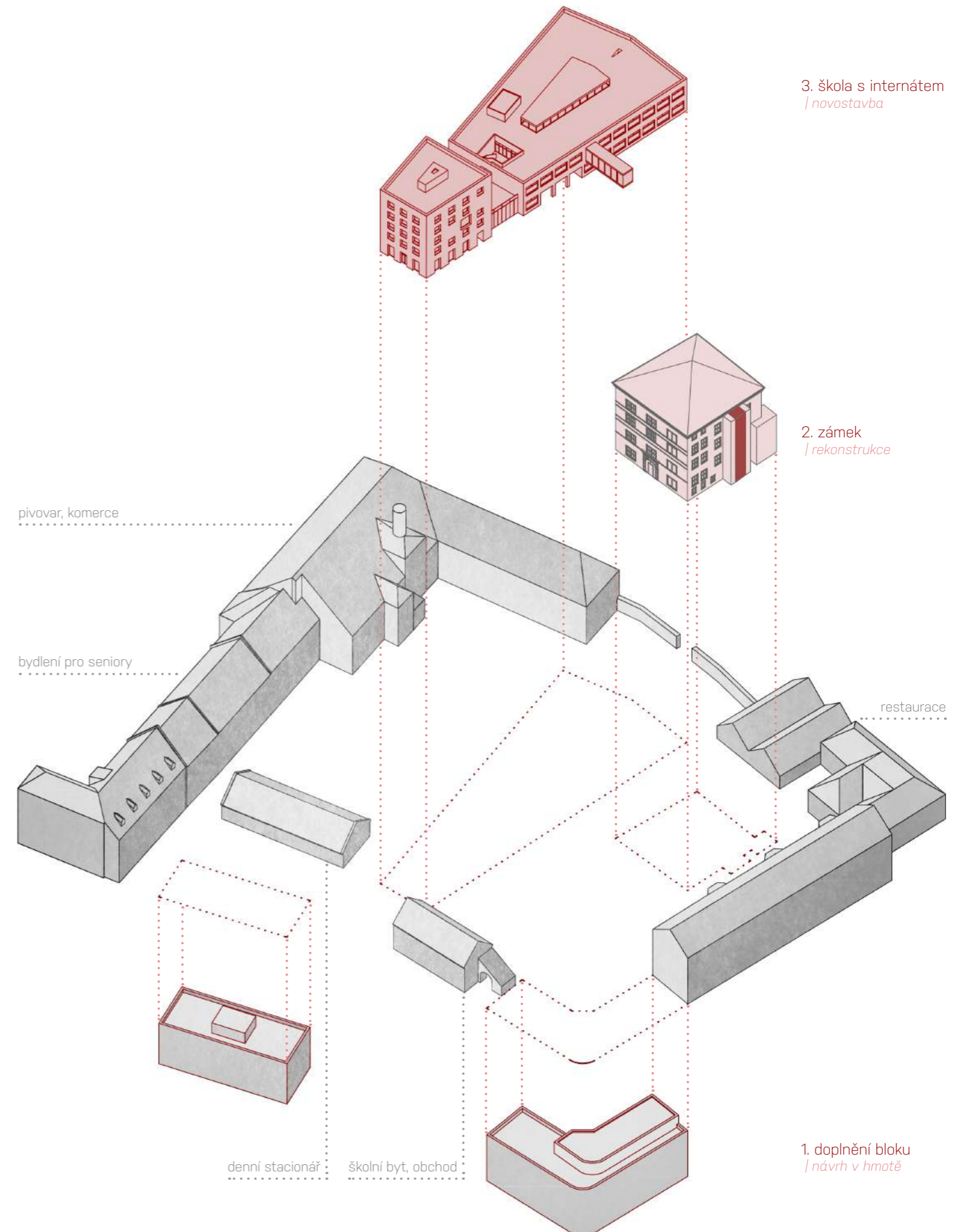
Urbanistické řešení

1. Kromě hlavní části diplomního projektu - nový objekt pro potřeby střední odborné školy - areál doplňuje nájemní bytový dům na křižovatce, a rovněž objekt pro bydlení před budovou konírny v ulici Jiříkovská. Ze stabilního katastru i historických fotografií je jasně viditelná dřívější existence budovy v jihozápadním rohu areálu. Tu dnes nahrazuje zatravněná plocha se stromem. S ohledem na nynější neatraktivitu místa, mládí vzrostlého stromu a na potřebu zpevnění městské třídy zde narhují bytový dům s aktivním parterem. Objekt výškově navazuje na domy v ulici Tř. 9. května a jeho komerční parter se otvírá směrem do vnitrobloku.

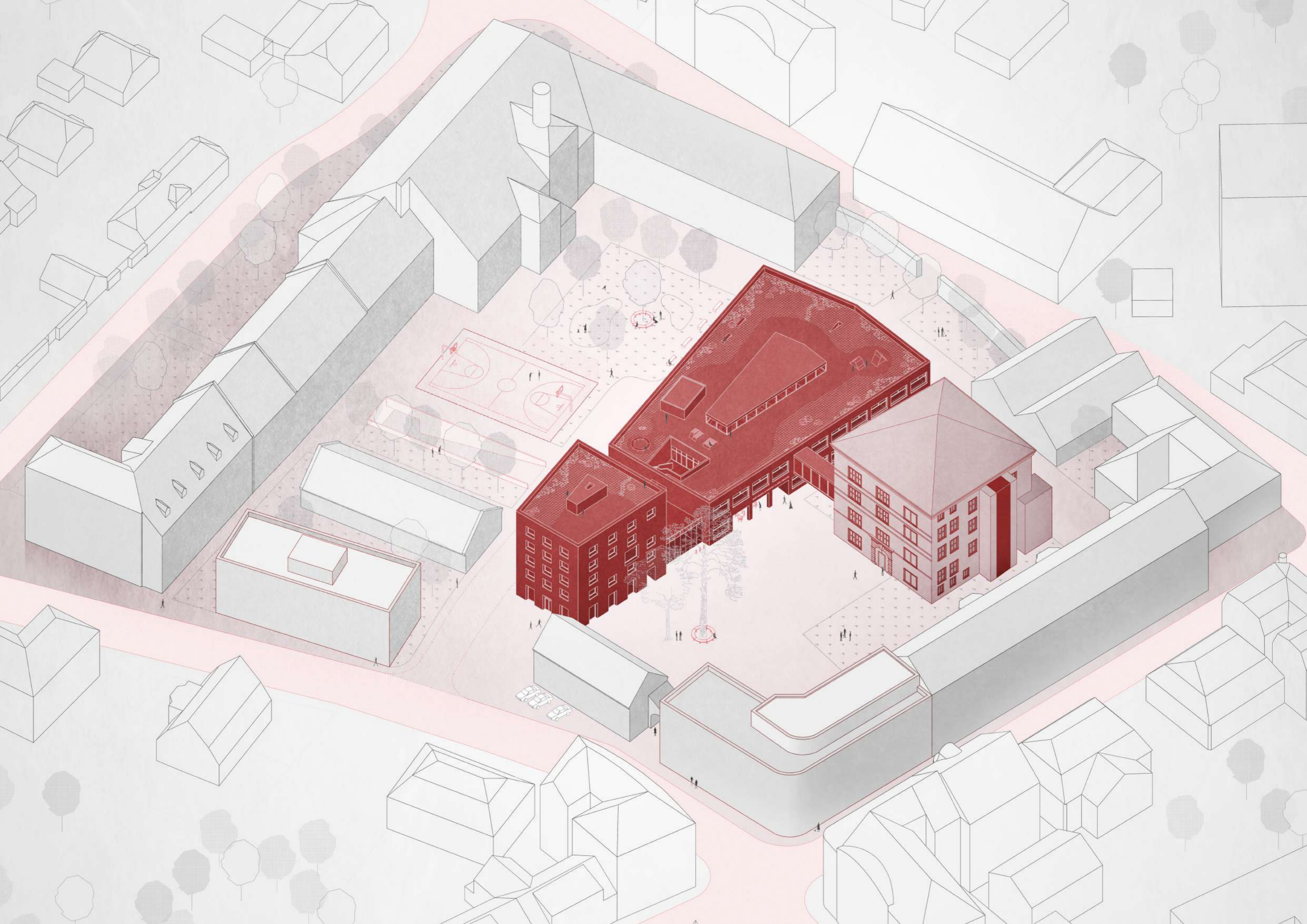
V duchu urbanistického konceptu vznikl druhý dům podél ulice Jiříkovská. Rovněž určen pro bydlení. Objekt svou výškou navazuje na sousední kolmo stojící dům a s objektem konírny ho pojí zatravněná plocha.

2. Ze zámku se stává pavilon teoretické výuky s optimalizovaným dispozičním řešením a na novostavbu školy je napojen subtilním krčkem ve 2. NP.
3. Tvar novostavby školy vychází z uličních čar, kterými jsem si nejprve vymezila zastavitelnou plochu. Zmiňovaný internát je situován do nejužší části vymezené zastavitelné plochy. Spolu se vstupním objektem a budovou konírny vytvářejí kompozici, která cílí na lehké napětí.

Stávajícím objektům v zájmovém území jsou navrženy předpokládané funkce. V opuštěné budově konírny vznikne denní stacionář pro seniory. Dům je vhodně orientován do vnitrobloku a potřebné zázemí (zejména stravovací) je navázáno na novostavbu školy. Dům č.p. 842 je určen pro seniorské bydlení. Příhodné by bylo obnovení provozu pivovaru a zbylou část sušárny a hodopářské budovy využít k dalším komerčním účelům (výstavní, komunitní prostory). V jihozápadního rohu areálu (dům č.p. 839 a ledárny) bude obnoven provoz restauračního zařízení. Vstupní objekt zůstane k potřebám školy (uvažován školní byt ve 2.NP, obchod v parteru).

Návrh školy

Jednotlivé objekty

Návrh se sestává z rekonstrukce budovy bývalého zámku (C), novostavby hlavní budovy školy s praktickou výukou (B) a budovy internátu (A).

Tři objekty, tři těžké hmoty spojené krčky, dohromady tvořící celek uvnitř bloku. Návrh se opírá o tvarovou jednoduchost a symetrii. Téma propojení rezonuje celým projektem. Propojení starého s novým a funkční propojení objektů.

Ambicí je povzbudit veřejný život místních díky prostupnosti areálu a jeho využití studenty i běžnými obyvateli. Do složitého mnohvrstevnatého kontextu vstupují jednoduchým návrhem v celistvé hmotě.

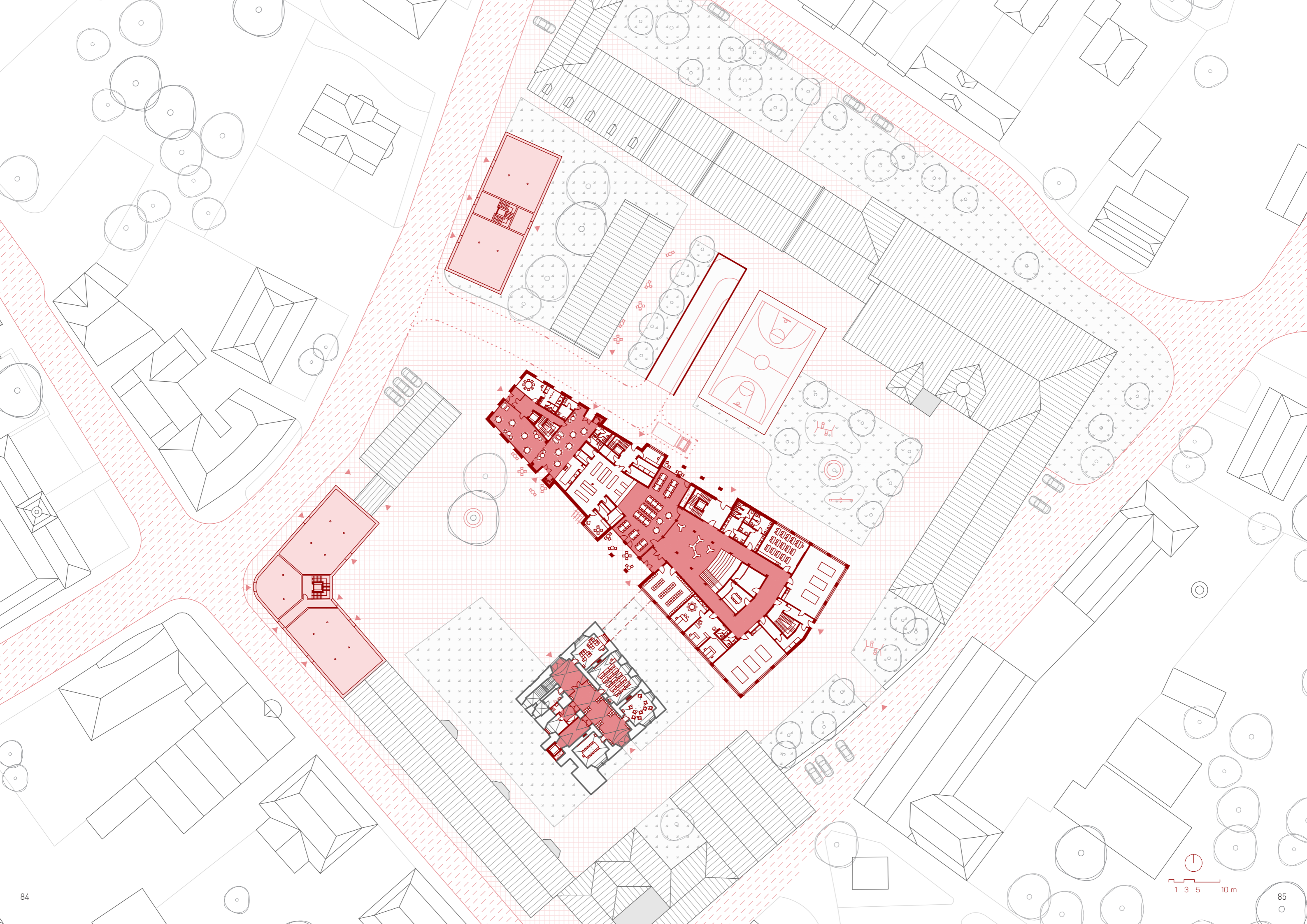
A

B

C

A / INTERNÁT

V původním (bouraném) objektu školy se nacházel internát, proto je i vzhledem k odbornosti školy navržena nová budova ubytovacího zařízení pro studenty.

Internát je situován do nejužší části vymezené zastavitelné plochy. Samotná budova má ambici se současným architektonickým jazykem připodobnit zámku a svou polohou důstojně přivítat všechny příchozí. Dispoziční řešení je založeno na kompromisu mezi **nezávislostí** a **pospolitostí**.

pohled na internát z ulice Jiřkovská

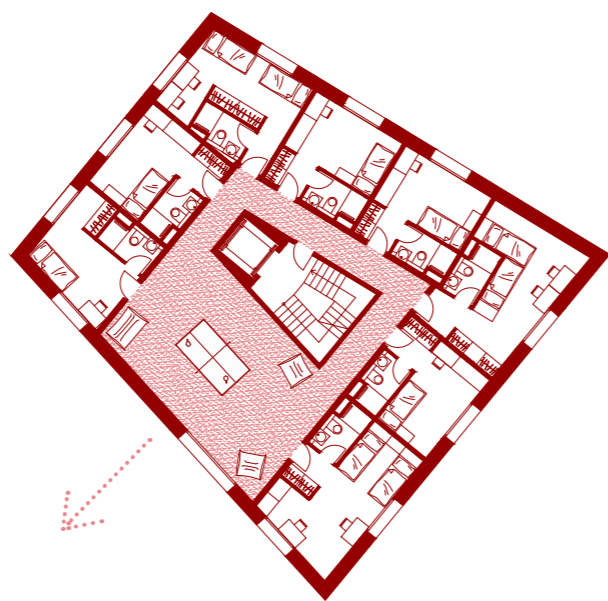

Pospolitost a nezávislost, dva protichůdné charaktery vtisknuté do dispozičního řešení. Pokoje s vlastním hygienickým zázemím obíhají kolem komunikačního jádra a jednotlivá podlaží se otevírají na čtyři různé strany v podobě společného prostoru.

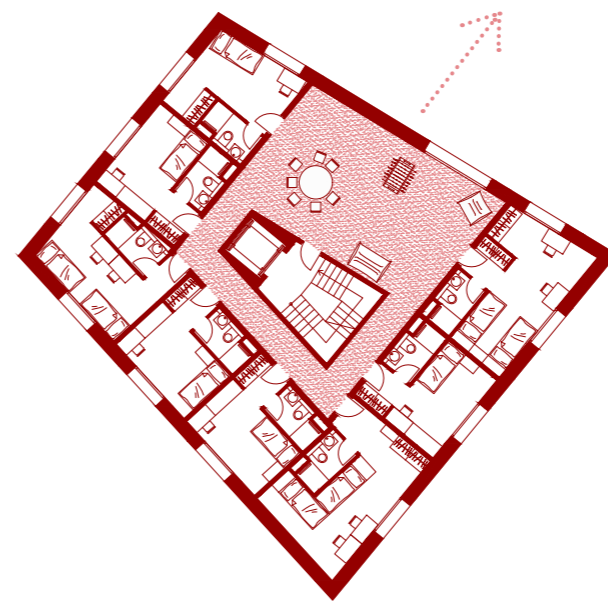
Dalším obytným prostorem je střecha objektu. Naopak většina zázemí se nachází v podzemí. Parter pětipodlažního objektu je z části veřejný (provoz kavárny).

půdorys 2.NP

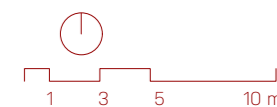
půdorys 3.NP

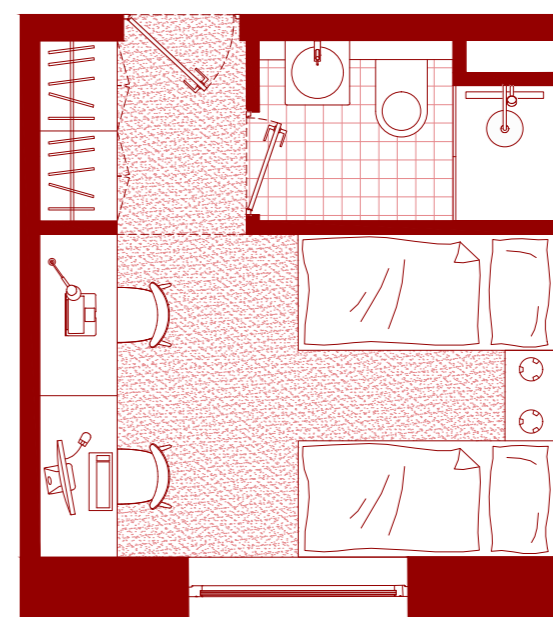
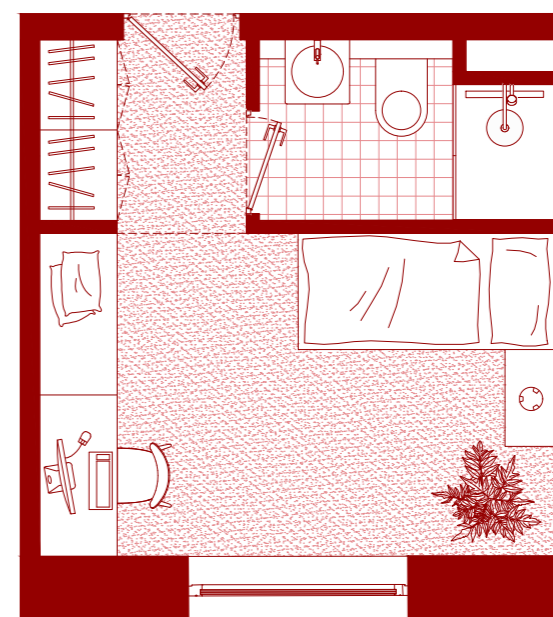
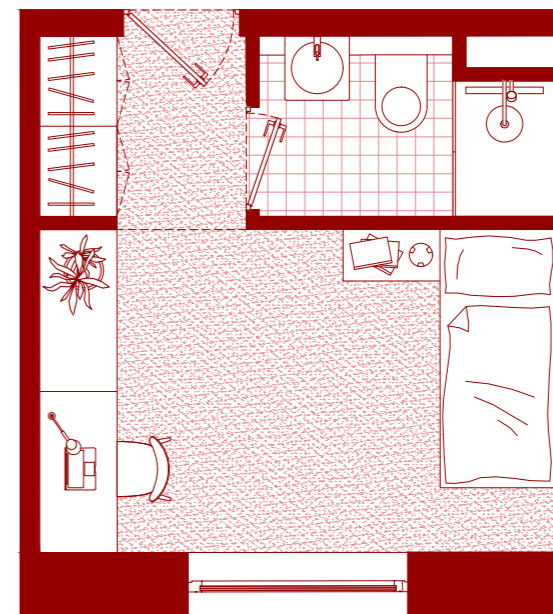
půdorys 4.NP

půdorys 5.NP

Čtyři nadzemní podlaží disponují 34 jednotkami. Ty jsou koncipované jako samostatné buňky o rozměru 4 x 4 m (s vlastním hygienickým zázemím minimálního rozměru). Obytný prostor (10 m²) je určen pro jednu až dvě osoby. Celková kapacita ubytovacího zařízení je 56 (optimální) až 65 osob (maximální).

B / HLAVNÍ BUDOVA

Nová budova střední odborné školy má horizontální charakter. Na zámek je napojena subtilním krčkem ve 2. NP a s internátem ji pojí jednopodlažní ustoupená hmota (krček) do které je situována vana. Stěžejní jsou pro návrh dlouhé vazby, cílem je proudění studentů a jejich setkávání. I s ohledem na skutečnost, že školu obklopuje veřejný prostor, je střecha pochozí, z části vegetační, určená studentům.

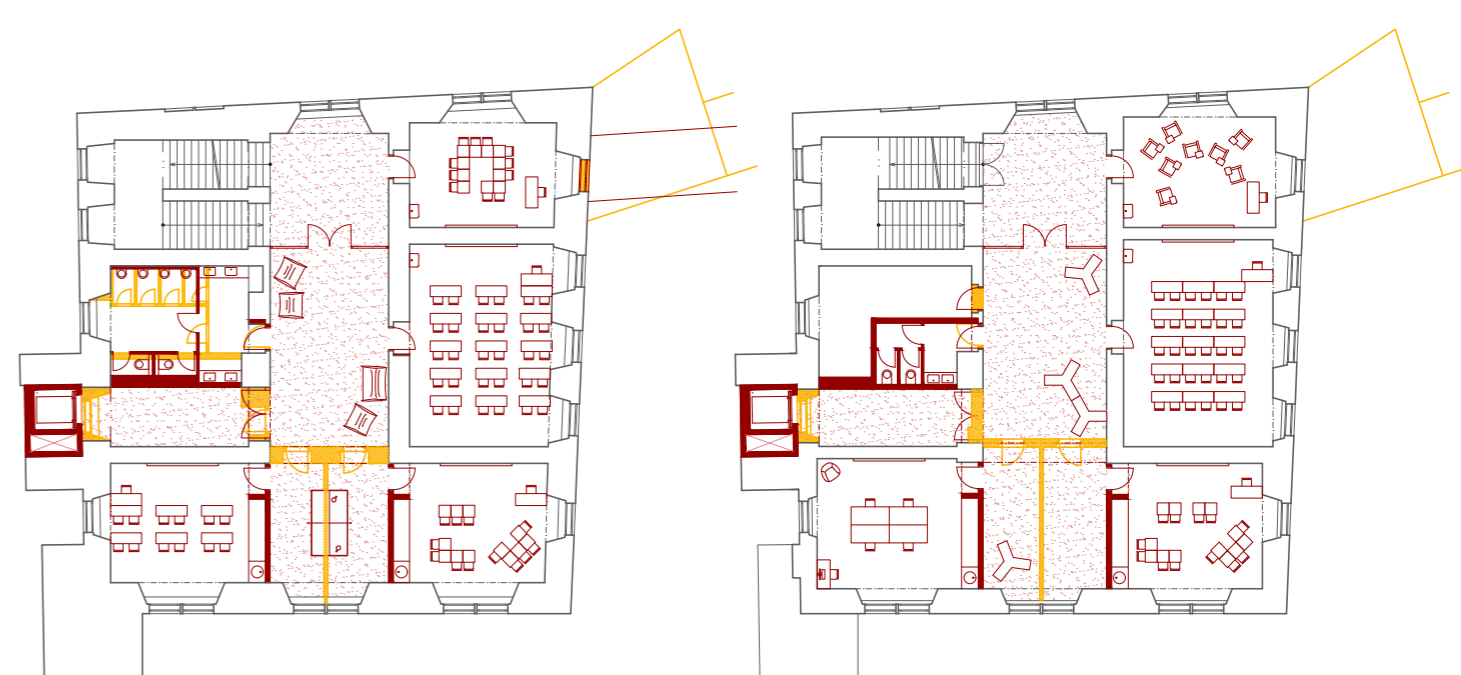
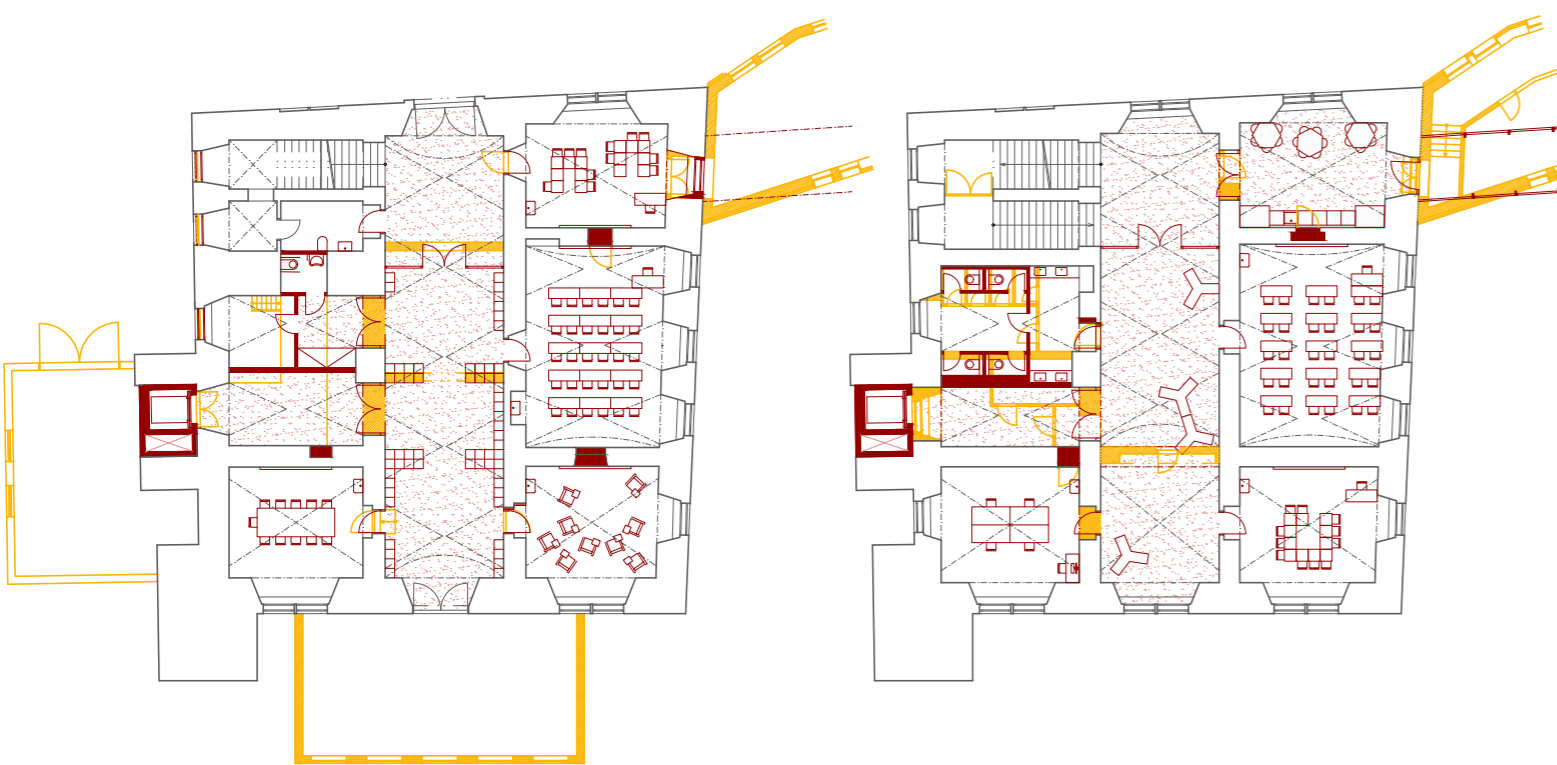

C / ZÁMEK

Samotná obnova budovy zámku se nese v co nejcitlivějším duchu. I když by pro potřeby školy bylo vhodné vytvořit prostornější učebny, návrh ctí masivní konstrukci zámku a bourací zásahy jsou omezené na minimum. Nespornou výhodou dispozice zámku jsou velkorysé společné prostory. Zámek slouží jako pavilon teoretické výuky, má samostatný vstup i zázemí. Lze ho využívat i mimo klasický provoz hlavní budovy.

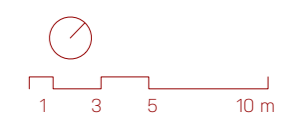
půdorys 1.NP

půdorys 2.NP

půdorys 3.NP

půdorys 4.NP

- bourané
- nové
- stávající

pohled na školu ze zámecké piazzetty

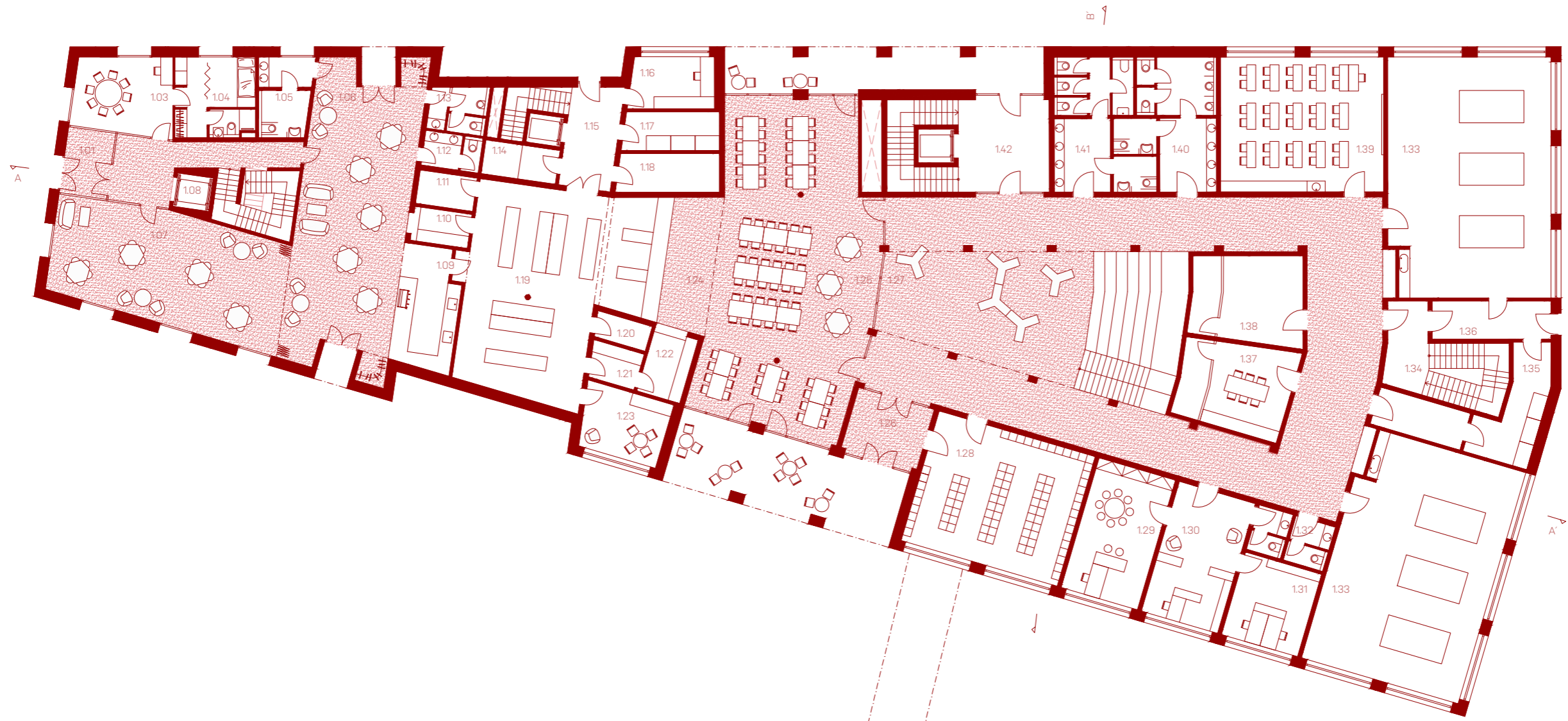
Celkové řešení

Dispozice

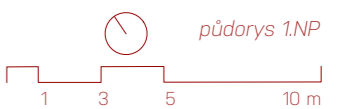
Hlavní vstup do školy je umístěn ze zámecké piazzetty a ústí do atria zastřešeného bazilikálním osvětlením. Tento centrální prostor s přílehlým ochozem nahrazuje školní aulu a nacházejí se zde i pobytové schody. Tak trochu architektonické cliché, které má však ve školní typologii své hluboké opodstatnění. Budova reaguje na různé typy výuky. Je navržena pro potřeby současné SOŠ mediální grafiky a polygrafie, proto se zde kromě 9 kmenových tříd nacházejí 4 prostorné dílny pro praktickou výuku i alternativní výukové prostory (venkovní učebny). Celková kapacita školy se pohybuje kolem 250 studentů. Do přízemí situovaná jídelna probíhá celou šíří objektu a je otevřená do obou vnitrobloků. Na ni provozně navazuje varna s potřebným zázemím. Zásobovací vstup je umístěn na severní fasádě. Objekt je částečně podsklepen, kde je situováno věškeré, nejen technologické zázemí. Podzemní parkování, které je navrženo mimo samotnou školní budovu je přístupné z 1.PP. Slouží pro potřeby školy i nově navržené provozy.

Parter pětipodlažní budovy internátu je z části přístupný veřejnosti, je zde kavárna a výdejna napojena na školní varnu. V čase oběda tato sekundární výdejna slouží pro příchozí, ve večerních hodinách pro potřeby internátu. V prostoru kavárny a studovny je mix tvrdého a měkkého sezení.

V objektu není navržena tělocvična, jelikož se v docházkové vzdálenosti nacházejí tři zařízení tohoto typu (nejbližší 200 metrů, v radiusu 300 metrů další dvě).

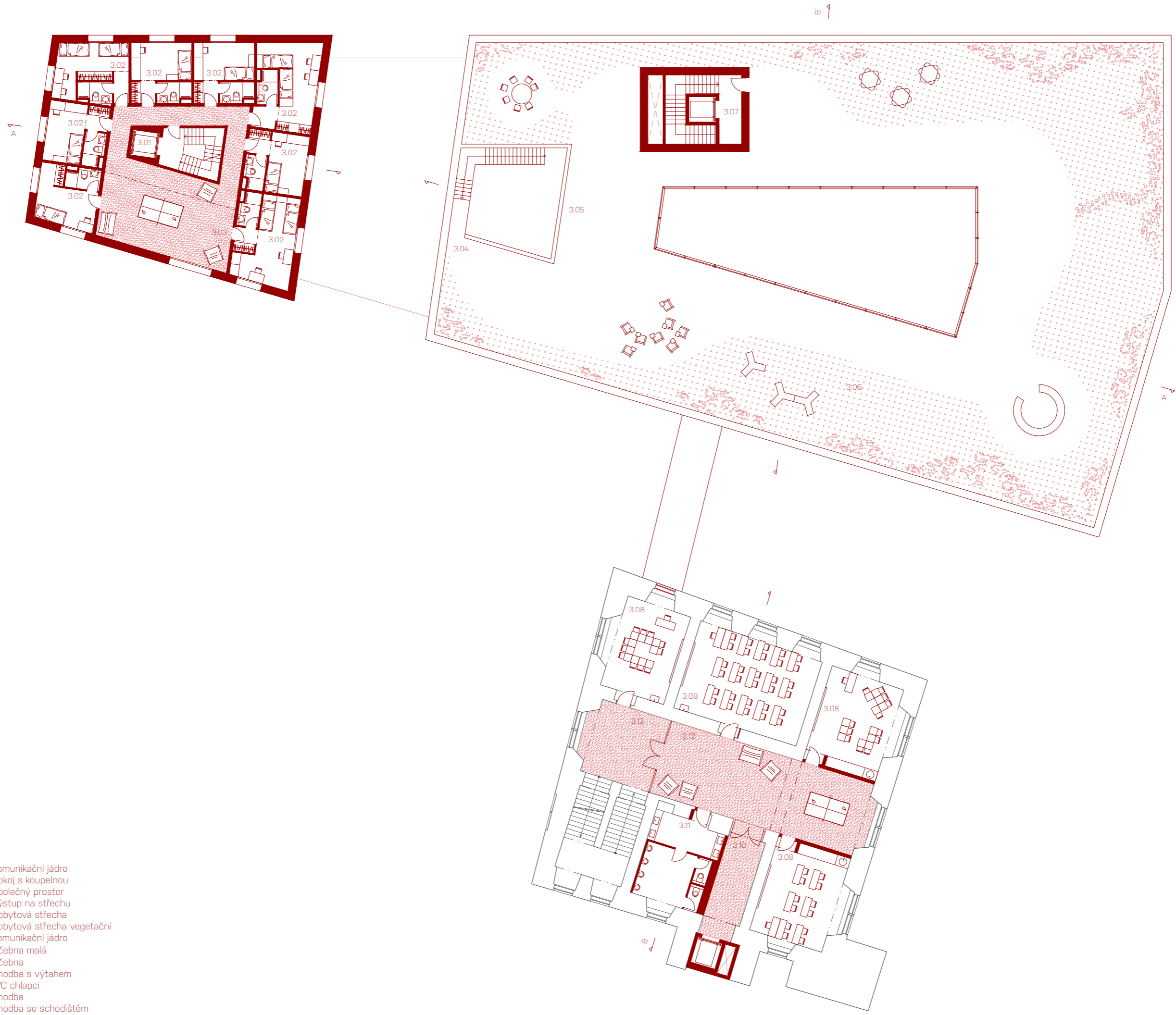

1.01	zábveří	1.26	hlavní vstup
1.02	chodba	1.27	atrium
1.03	vychovatel	1.28	šatny
1.04	zázemí vychovatel	1.29	ředitelna
1.05	WC invalidé	1.30	sekretářka/hospodářka
1.06	kavárna/jídelna	1.31	zástupci
1.07	studovna	1.32	WC příchozí
1.08	komunikační jádro	1.33	dílna
1.09	kavárna zázemí	1.34	schodiště
1.10	výdej II	1.35	odpad
1.11	sklad/ přípravná masa	1.36	zábveří
1.12	WC ženy	1.37	temná komora
1.13	WC muži	1.38	nasvěcovací komora
1.14	chladicí/mrazicí box	1.39	učebna
1.15	vstup zásobování	1.40	WC chlapci
1.16	hospodářka	1.41	WC dívky
1.17	odpad	1.42	komunikační jádro
1.18	denní sklad	1.43	chodba se schodištěm
1.19	varna	1.44	chodba se šatnou
1.20	sklad/ přípravná zeleniny	1.45	učebna malá
1.21	umývárna provozního nádobí	1.46	učebna
1.22	umývárna stolního nádobí	1.47	zasedací místnost
1.23	denní místnost	1.48	chodba s výtahem
1.24	výdej	1.49	správce
1.25	jídelna	1.50	úklidová místnost

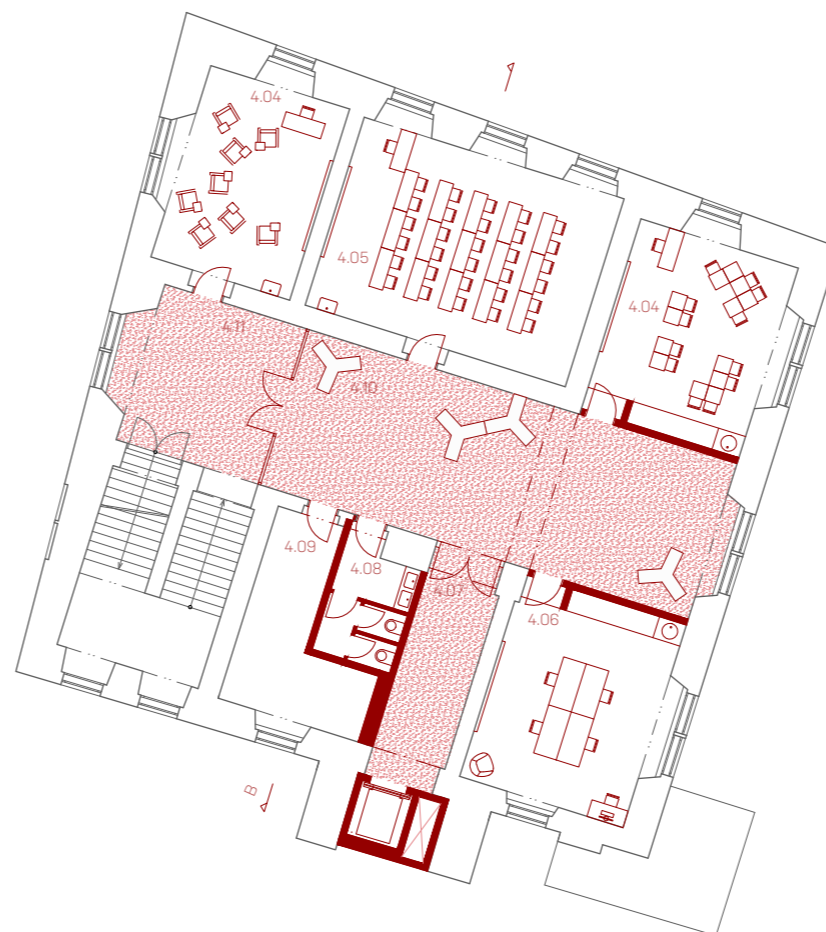
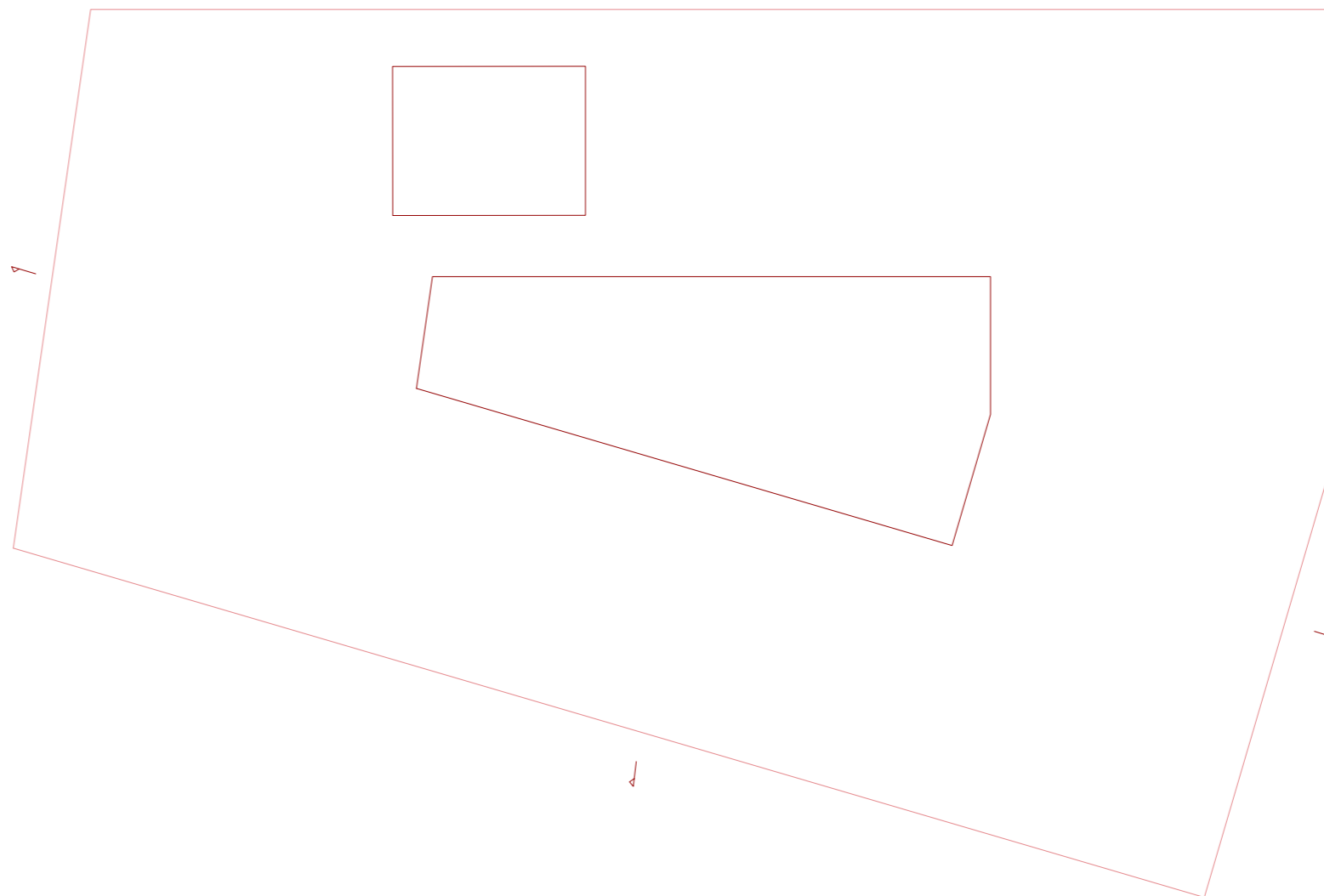

2.01	komunikační jádro	2.17	zázemí dílny
2.02	pokoj s koupelnou	2.18	propojení dílen
2.03	společný prostor	2.19	schodiště
2.04	venkovní učebny	2.20	kabinet odborný učitel
2.05	vstup na střechu	2.21	šatny/umývárny
2.06	chodba	2.22	WC učitelé
2.07	IT učebna	2.23	kuchyňka
2.08	IT kabinet	2.24	sborovna
2.09	technologie	2.25	spojovací krček
2.10	sklad	1.26	čajová kuchyňka
2.11	venkovní prostor	1.27	učebna
2.12	komunikační jádro	1.28	učebna malá
2.13	WC dívky	1.29	kabinet
2.14	WC chlapci	1.30	chodba s výtahem
2.15	učebna	1.31	WC dívky
2.16	dílna	1.32	chodba
		1.33	chodba se schodištěm

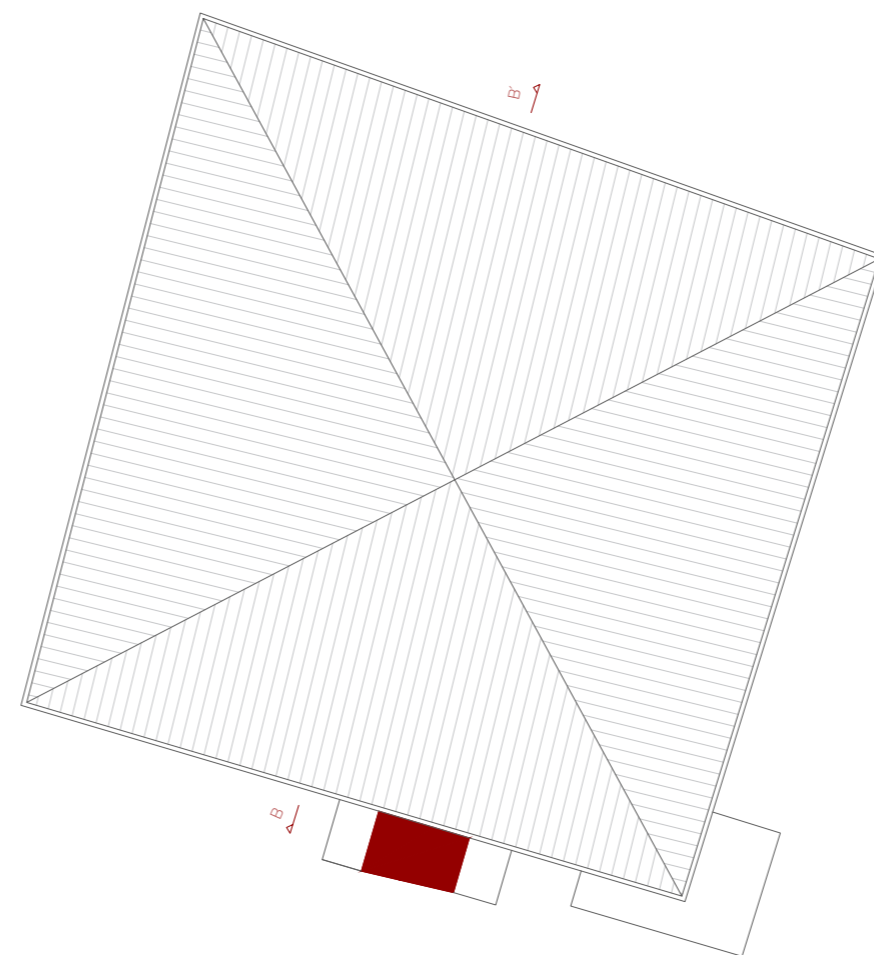

- 3.01 komunikační jádro
- 3.02 pokoj s koupelnou
- 3.03 společný prostor
- 3.04 výstup na střechu
- 3.05 pobytová střecha
- 3.06 pobytová střecha vegetační
- 3.07 komunikační jádro
- 3.08 učebna malá
- 3.09 učebna
- 3.10 chodba s výtahem
- 3.11 WC chlápci
- 3.12 chodba
- 3.13 chodba se schodištěm

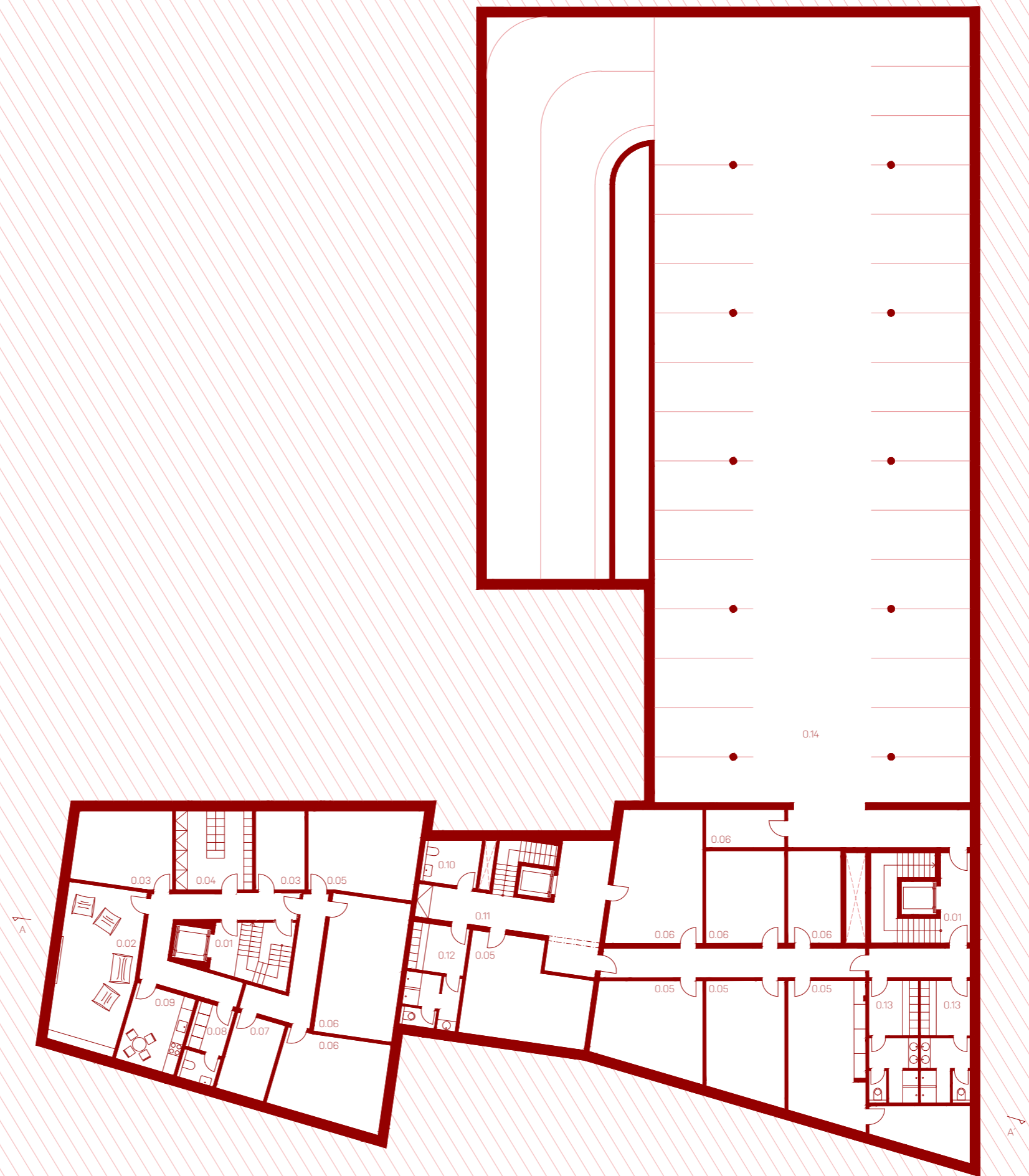

- 4.01 komunikační jádro
- 4.02 pokoj s koupelnou
- 4.03 společný prostor
- 4.04 učebna malá
- 4.05 učebna
- 4.06 kabinet
- 4.07 chodba s výtahem
- 4.08 WC učitelé
- 4.09 sklad pomůcek
- 4.10 chodba
- 4.11 chodba se schodištěm

- 5.01 komunikační jádro
- 5.02 pokoj s koupelnou
- 5.03 společný prostor

- 0.01 komunikační jádro
- 0.02 televizní místnost
- 0.03 sklad ubytování
- 0.04 šatna
- 0.05 skladovací prostory
- 0.06 technické prostory
- 0.07 záložní zdroj energie
- 0.08 prádelna
- 0.09 kuchyňka
- 0.10 úklidová místnost
- 0.11 chodba s komun. jádrem
- 0.13 šatna studenti
- 0.14 parkování

pohled z pivovarského dvora

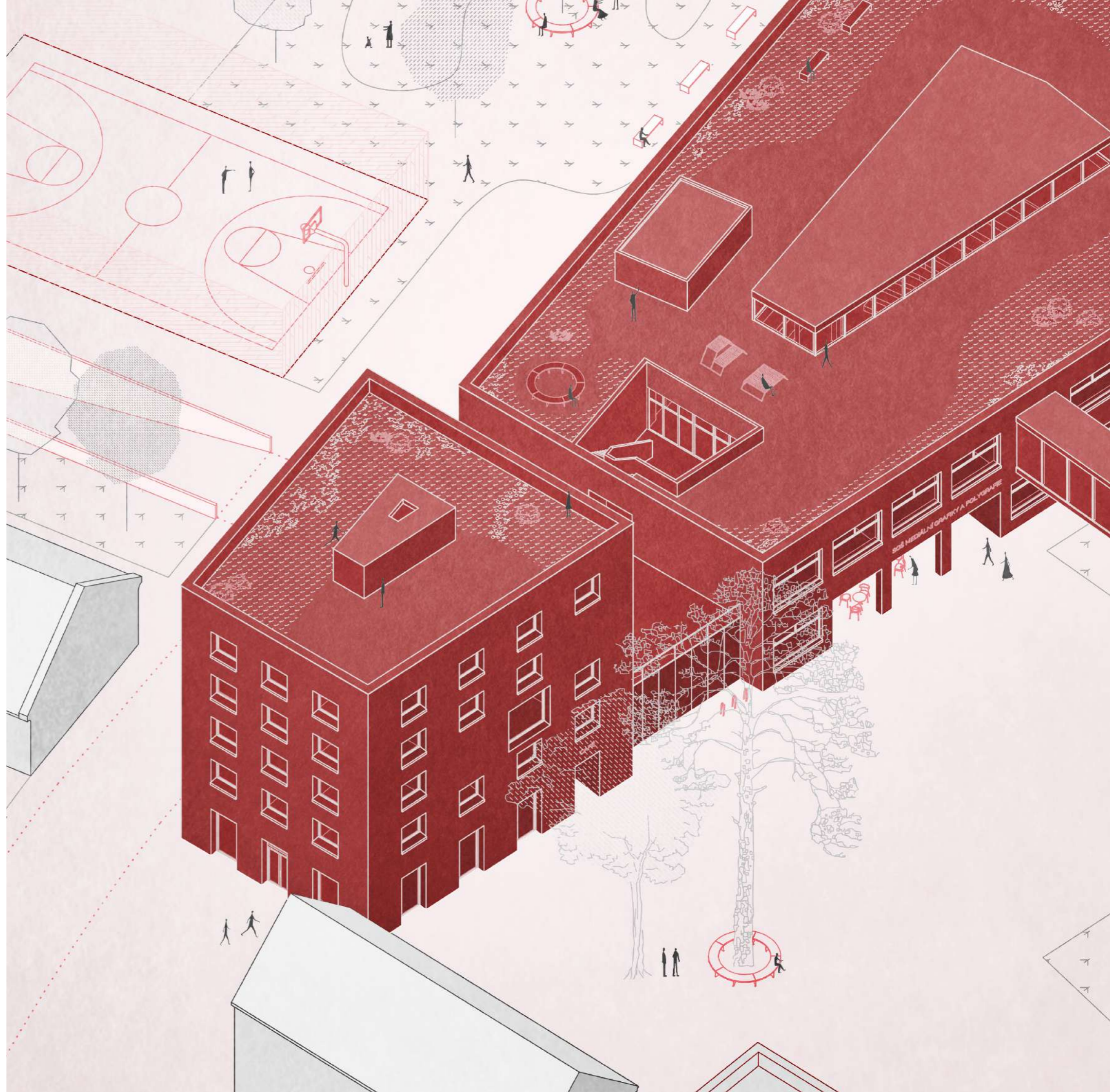

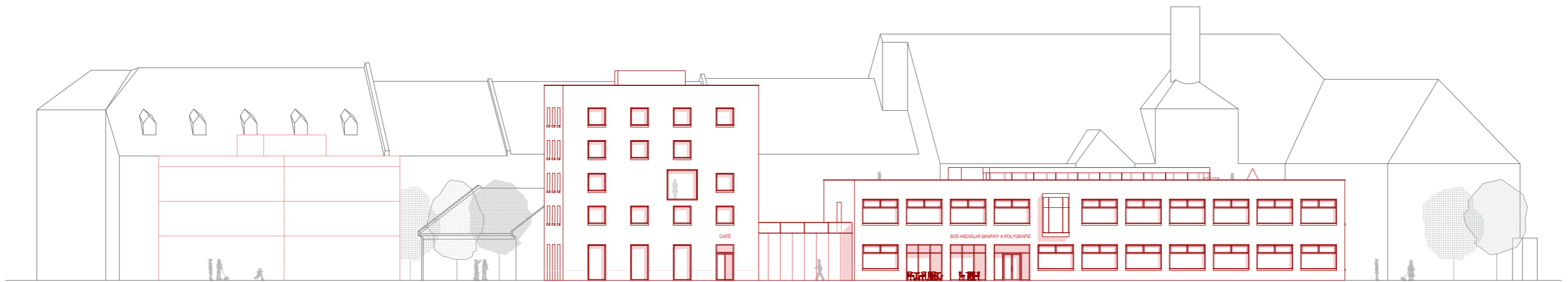
řez A-A'

řez B - B'

pohled jihozápadní

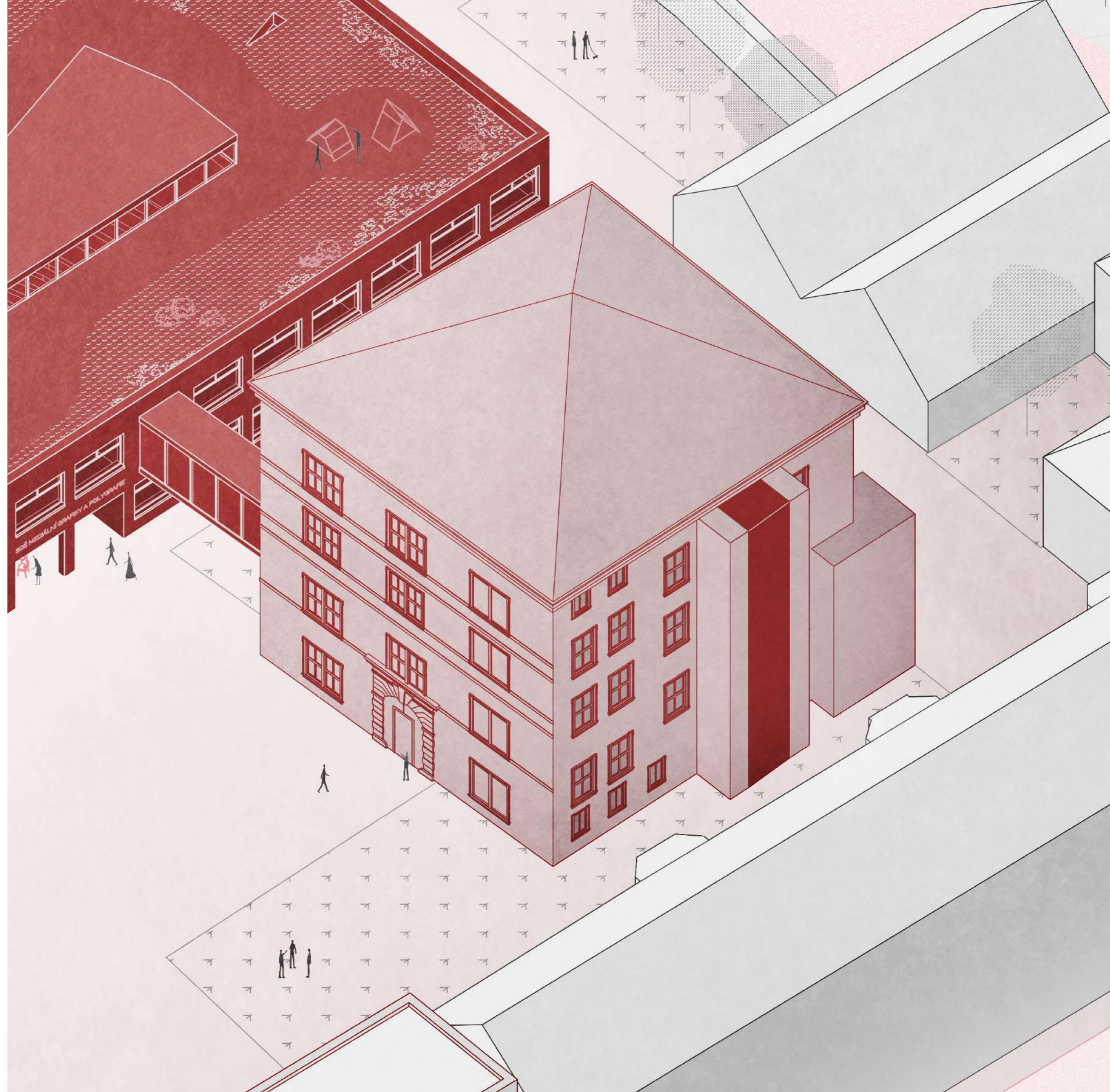
pohled severozápadní

pohled severovýchodní

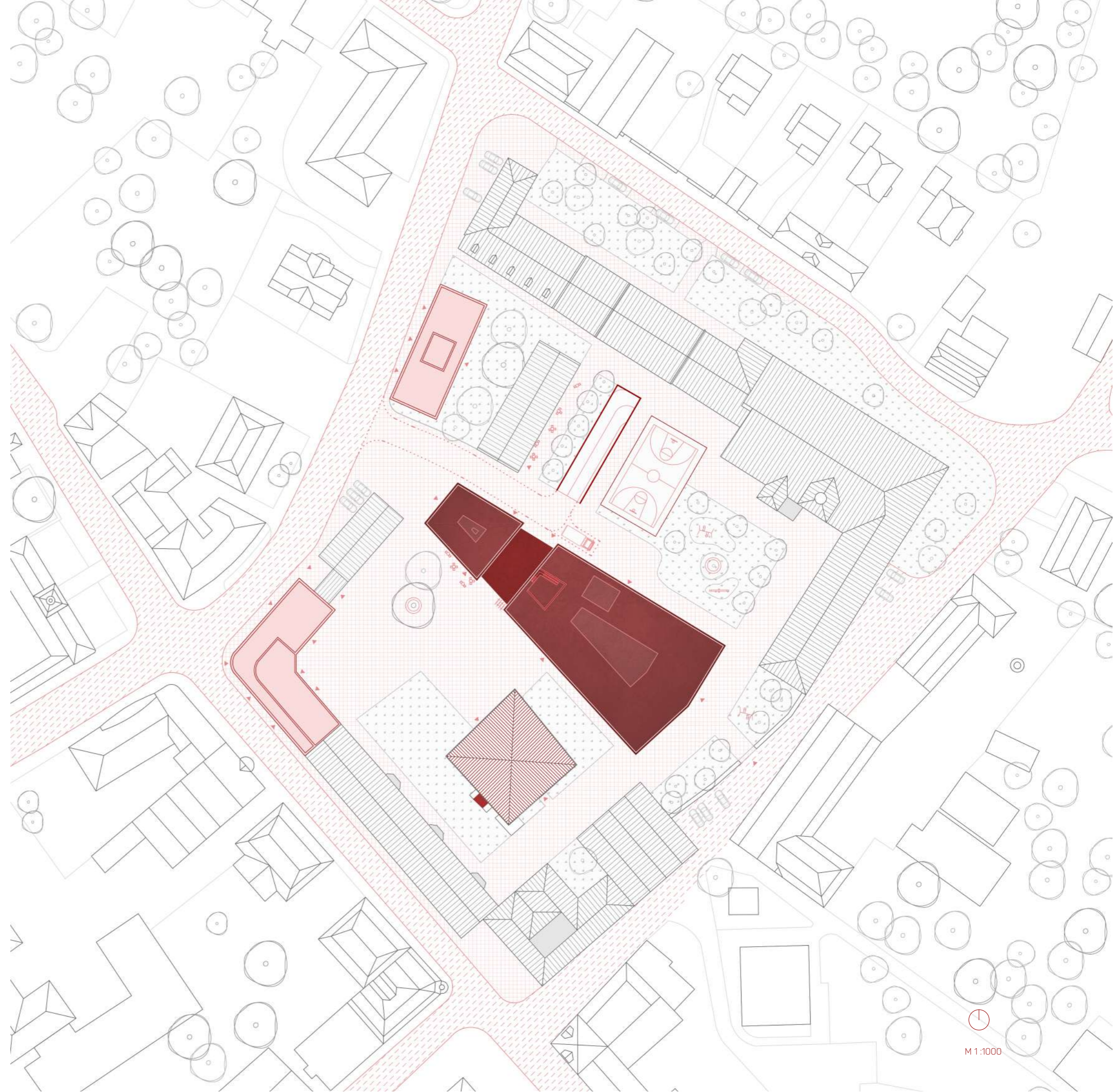

Dvory

Tvar a pozice novostavby školy dává vzniknout dvou hlavním dvorům, dvěma vnitroblokům s odlišnými atmosféramy. Oba jsou přístupné a zcela veřejné.

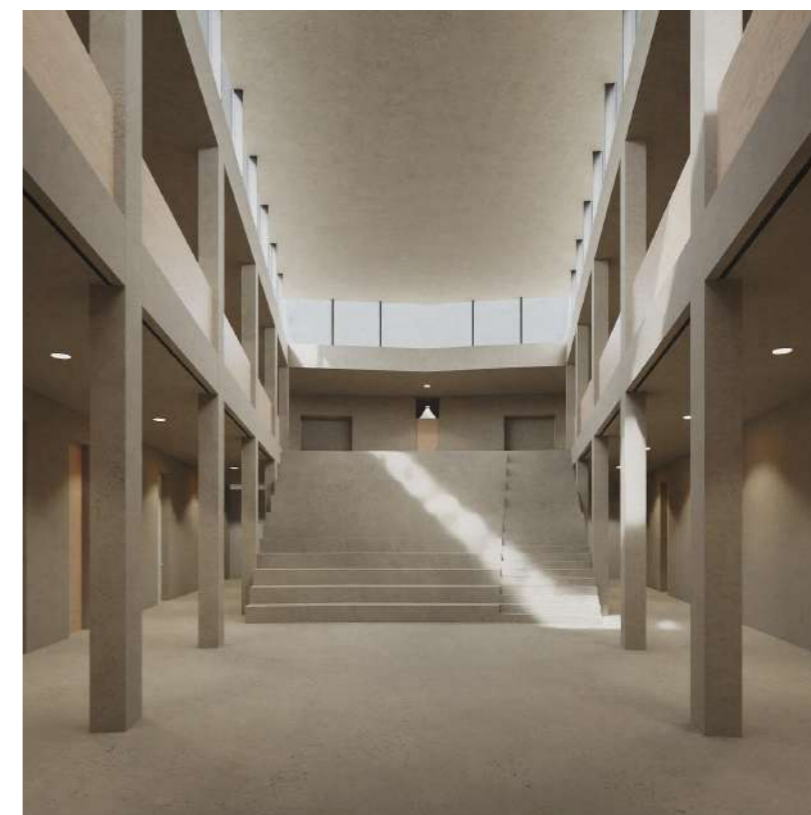
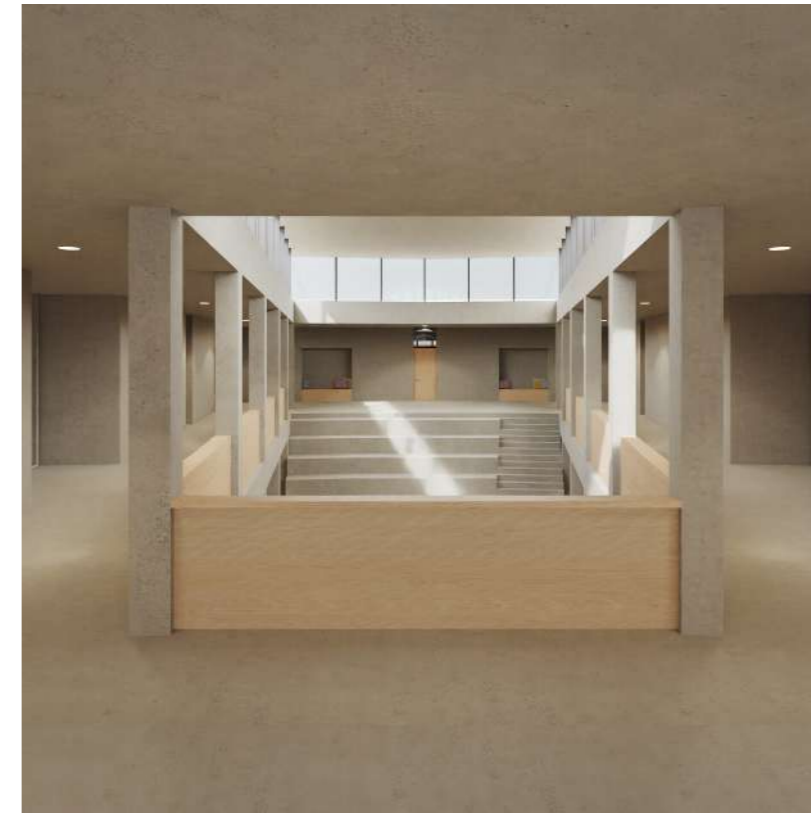
Zámeckou piazzettu tvoří dlážděná plocha se stávajícími vzrostlými stromy. Zatrávněnou plochu navrhuji ve stopě původní zámecké zahrady (viditelné na stabilním katastru). Velkorysá zpevněná plocha by měla sloužit mj. jako shromažďovací prostor pro studenty. Otevírá se sem provoz kavárny (přízemí internátu) i aktivní parter rohového domu. Vzniká prostor reprezentativního charakteru, místo dnešní plochy pro parkování.

V druhém (pivovarském) dvoře figuruje zatrávněná plocha s výsadbou stromů, sportovní hřiště a rampa do podzemního parkování. To slouží jednak pro potřeby školy a rovněž pro nově navržené bytové domy. Rampa je umístěna kolmo na budovy školy tak, aby částečně oddělovala předprostor stacionáře.

Interiér

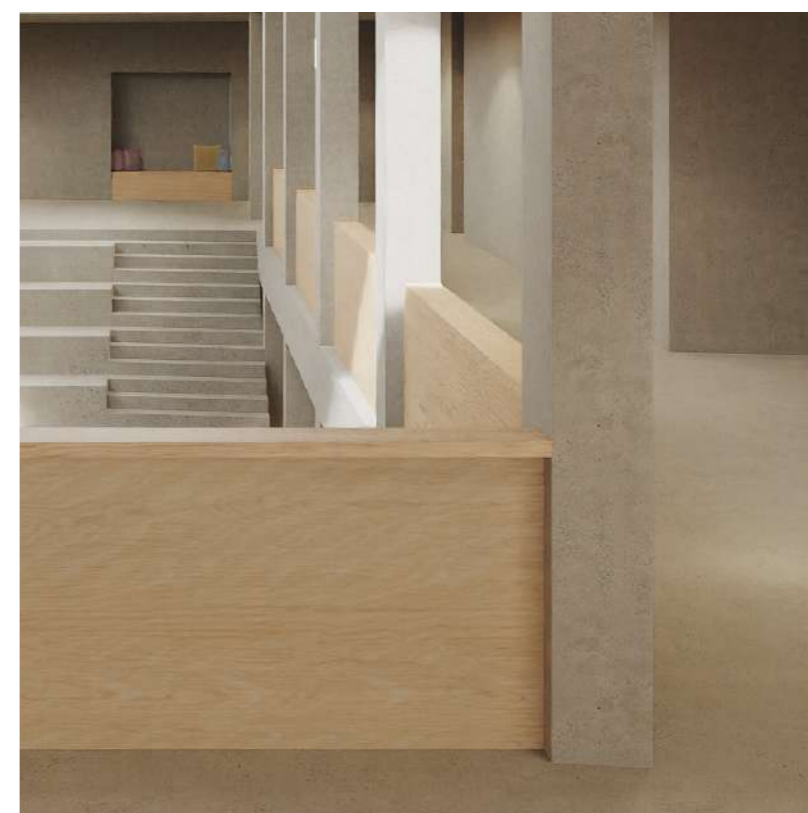
Ústředním bodem života ve škole je atrium s ochozem. Bazilikální osvětlení kromě potřebného světla utváří i atmosféru místa a je kontrastem k těžké betonové konstrukci. Choba má kromě jasné transportní funkce i pobytovou, kterou umocňují niky na sezení v nosné konstrukci. Ty spolu s pobytovým schodištěm tvoří prostor pro společné tváření času studentů.

Materiálové řešení

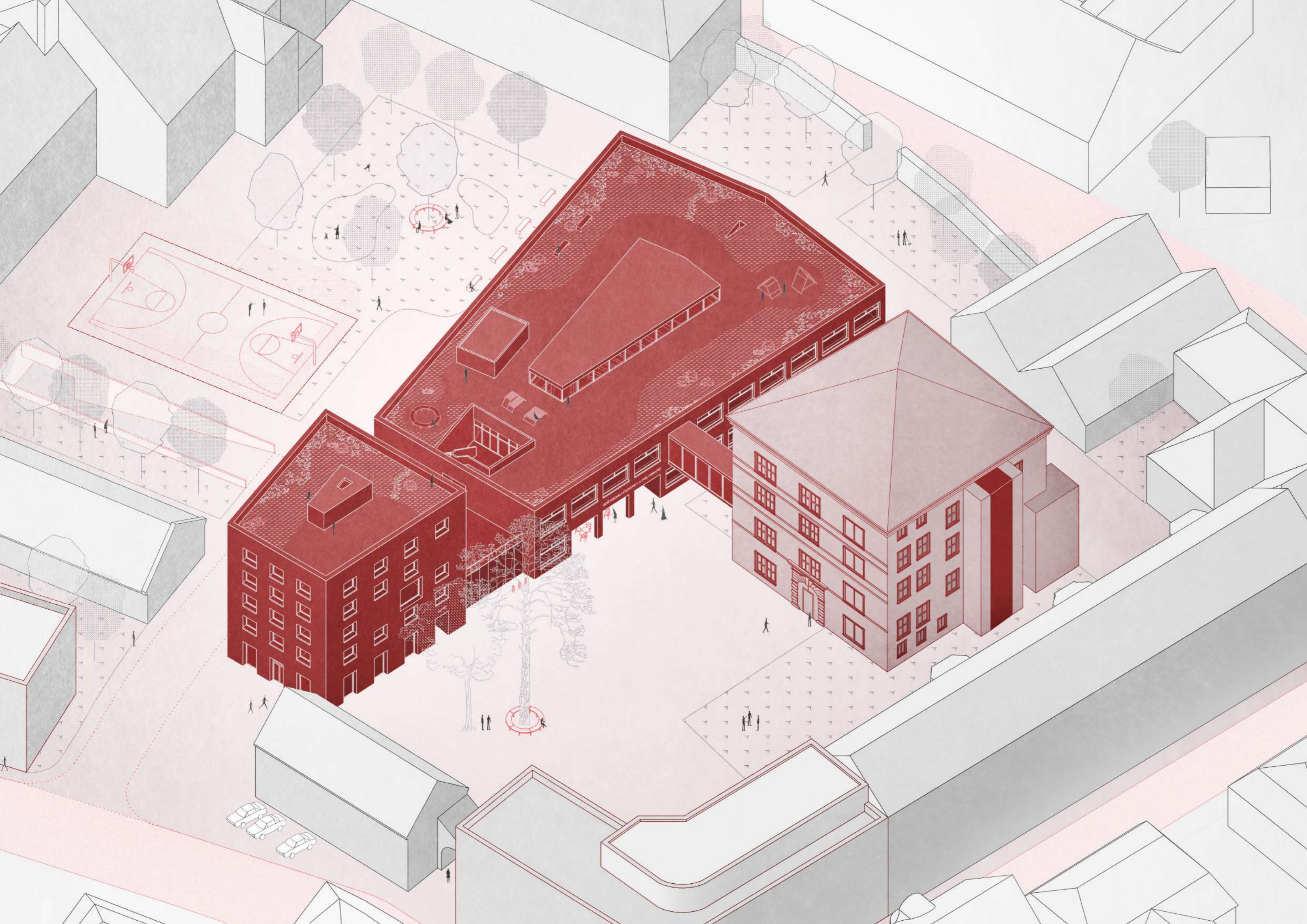
Je navržena omítaná fasáda. Doplnují ji dřevěná okna a kamenné parapety. Stále platí heslo, že je kámen svědek staletí, hodí se k historickému kontextu zámku. Kamenná je rovněž i venkovní dlažba. V interiéru se kromě betonové konstrukce vyjímá dřevo. Tento měkký materiál, který se uplatňuje na zábradlí, dveřích a jiných detailech kontrastuje s tvrdým studeným betonem.

Ztotožňuji se s úvahou o tom, že projekt není nikdy hotov a odevzdání je jen zastižení autora v určité fázi návrhu, ideálně v té nejlepší (Eva Jiříčková). Stejný pocit mám ze své diplomové práce. Mnohé se mi podařilo, přivést oblast bývalých Sudet do povědomí, konkrétně téma architektonické obnovy. Překvapivý byl pro mě nepřítelivý přístup pracovníků ÚOP NPÚ v Ústí nad Labem a naopak zřetelná vřelost místních (rumburských) úřadů a odborníků, které jsem oslovila. Budova rumburského zámku mi svou figurou imponovala. Necitlivé interiérové přestavby a především postmoderní přístavby mě přiměly očistit tento objekt, navrátit mu jeho důstojnost a funkčně využít jeho krásnou schránku. Stěžejní bod diplomové práce - návrh nové funkční budovy školy - byl kvůli mé nezkušenosti s touto typologií taktéž výzvou. Celý areál se mi povedlo scelit a vhodně zapojit do organismu města.

Věnovat se návrhu v rodném městě bylo z mnoha ohledů velice zajímavé a inspirativní. Umožnilo mi pohlédnout na Rumburk z jiné perspektivy a cenná je pro mě i dříve nepoznaná zkušenost práce s kulturními památkami. Šluknovský výběžek se netěší velkému zájmu architektů, prostředí na svůj vzestup v tomto uměleckém oboru teprve čeká. Zda budu já osobně u toho, nemohu s jistotou říci, ale bylo mi ctí, věnovat poslední ročník studia na fakultě architektury právě tomuto tématu v této lokalitě.

Seznam použité literatury

knihy a ostatní publikace

Rumburská zastavení - Ester Sadivová, Olga Vodáková, Josef Rybánský

Rumburk v historických fotografiích - Zdeněk Kříček, Jaroslav Hocký, Miroslav Brož

Šluknovský výběžek, Nordböhmisches Niederland: pohled do historie - Karel Štein

[E] ERA21, 01/2019, Spojeno hranici

Rostříštná mozaika dnešních Sudet - Miroslav Pavel

Hranice, která nechce zmítet - David Klimeš

Kontinuita rysů sudetské regionální architektury - Elżbieta Trocka-Leszczyczyńska

Moře klidu. Sociální rozměr revitalizace severočeské krajiny - Martin Kloda

[E1] str. 20

ERA21, 02/2019, Mezigenerační dialog

dizertační a diplomní práce

Ing. arch. Štěpán Mosler - Historický pivovar - potenciál regionálního rozvoje

Ing. arch. Sára Roeselová - Obnova sídel Šluknovského výběžku

webové stránky

<https://www.pamatkovykatalog.cz>

<https://www.npu.cz/cs>

<https://prazdnedomy.cz>

<http://www.pivovary.info>

<https://www.rumburk.cz>

<https://www.pivovarrudnik.cz>

<https://www.era21.cz>

<https://www.archiweb.cz>

mapové podklady

<https://mapy.cz>

<https://geoportal.cuzk.cz>

<https://ags.cuzk.cz/archiv>

archivy

Stavební úřad Rumburk

ÚOP NPÚ v Ústí nad Labem (historické fotografie)

Correct BC, s.r.o. (Ing. Petr Dlouhý)

DK Atelier

Rumburské noviny

Konzultanti

architektonické řešení:

Ing. arch. Štěpán Valouch

Ing. arch. Jan Stibrál

dopravní řešení:

Ing. Tomáš Havlíček, Ph.D.

požárně bezpečnostní řešení:

doc. Ing. Daniela Bošová, Ph.D.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Eliška Drahotová
datum narození: 22. 7. 1995
akademický rok / semestr: 2021/2022 / letní semestr
obor: Architektura a urbanismus
ústav: 15128 / Ústav navrhování II
vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Štěpán Valouch
téma diplomové práce: Revitalizace rumburského areálu
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Cílem diplomové práce bude funkční řešení vymezeného území v centru města Rumburk, nalezení vhodného programu a propojení kulturních památek se soudobým návrhem.

2/

Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Stavební program bude vycházet ze strategické rozvahy navazující na analýzu a rozbor lokality.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítko zpracování

Autorská zpráva

Situace 1:500-1500

Axonometrie

Charakteristické půdorysy, řezy, pohledy vybraných objektů a prostorů 1:100-500

Vizualizace

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Plachta

Fyzický model (měřítko bude upřesněno v průběhu semestru)

Portfolio

CD

Datum a podpis studenta 22.2.2022

Eliška Drahotová
Datum a podpis vedoucího DP

28.2.22
Datum a podpis děkana FA ČVUT

1.4. 2022

registrováno studijním oddělením dne

J. L. Holík

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Eliška Drahotová
AR 2021/2022, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) REVITALIZACE RUMBURSKÉHO AREÁLU - NOVÁ BUDOVA ŠKOLY

(AJ) REVITALIZATION OF THE RUMBURK COMPLEX – NEW SCHOOL BUILDING

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce: Ing. Arch. Štěpán Valouch Ústav: 15128 / Ústav navrhování II

Oponent práce: Ing. Arch. Lukáš Ehl

Klíčová slova (česká): Sudety, Rumburk, revitalizace, střední škola, internát

Anotace (česká):

Cílem diplomní práce je propojit dva dnes oddělené rumburské areály, navrhnout urbanistické řešení a především vhodně nahradit bouraný objekt nynější Střední odborné školy mediální grafiky a polygrafie. Navrhnout soudobou architekturu do historického kontextu, v centru severočeského města, patří do území bývalých Sudet.

Anotace (anglická):

The aim of the diploma thesis is to connect two today's separate Rumburk complexes, to design an urban solution and, above all to appropriately replace the demolished building of the current Secondary Vocational School of Media Graphics and Polygraphy. To design contemporary architecture into a historical context, in the center of a North Bohemian town, belonging to the territory of the former Sudetenland.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 18. 5. 2022

podpis autora-diplomanta

Eliška Drahotová

